

747919

747900

BCR3102

Bacheloroppgave

Høyskolen Kristiania

Medier, kjønnsstereotyper og troverdighet i politikken

Bildene er hentet fra VG sin nettside

Vår 2017

”Denne oppgaven er gjennomført som en del av utdannelsen ved Høyskolen Kristiania. Høyskolen er ikke ansvarlig for oppgavens metoder, resultater, konklusjoner eller anbefalinger.”

Sammendrag

Tidligere forskning viser at norske medier har en tendens til å *beskrive mannlige politikere i nøytrale termer, mens kvinnene beskrives i mer dramatiske og polariserte vendinger, enten som veldig feminine eller veldig maskuline. Funnene forklares med det faktum at mannlige politikere har skapt de målestokkene vi vurderer politikere etter, og at kvinnelige politikere dermed havner i skvis mellom tradisjonelle kvinne- og politikeridealer* (Rogstad 2013).

Spørsmålet er hvorvidt førstegangsvelgere lar seg påvirke av mediens fremstilling? Har fremstillingen noe å si for politikerens troverdighet? Finnes det faktisk en sammenheng mellom kjønn og troverdighet i politikken? Stiller det ene kjønnnet sterkere enn det andre? Har de mannlige politikerne en fordel? Eller er kjønn irrelevant for velgerne?

Med utgangspunkt i problemstillingen *opplever førstegangsvelgere mannlige politikere som mer troverdige enn kvinnelige politikere, som følge av mediens kjønnsstereotypiske fremstilling?* har vi gjennomført et kvalitativt N-studie på to internt homogene målgrupper.

Politisk uinteresserte førstegangsvelgere og politiske aktive førstegangsvelgere.

Informasjonen er samlet inn ved hjelp av fokusgruppeintervjuer og funnene vurderes gjennom en innholdsanalyse.

Funnene fra analysen viser at de mannlige politikerne scoret høyere på troverdighetsdimensjonene moralsk karakter, forstandighet og velvilje, enn de kvinnelige politikerne som ble vurdert i vår kvalitative undersøkelse.

Forord

Denne oppgaven er skrevet våren 2017 som en avsluttende del av vår bachelorutdanning i PR og samfunnspåvirkning på Høyskolen Kristiania i Oslo.

Vi har fått undersøke og skrive om et tema vi er interesserte i og nysgjerrige på, og lært mye om hvordan medias fremstilling påvirker unge. Vi hadde et ønske om en større forståelse rundt et område som er mye snakket om, men lite forsket på og vi har ikke angret et sekund på valget vårt. Å få lov til å undersøke politikk og retorikk som vi begge er lidenskapelig opptatt av har vært givende, lærerikt og en stor motivasjon. Vi anser oss som feminister, og mener dette er et tema det er utrolig viktig å belyse. Etter et langt semester med utfordringer, diskusjoner og mye læring kan vi endelig levere inn en bacheloroppgave som vi er veldig stolte av.

Takk til informantene våre som sa ja til å bli med i gruppeintervjuene og bidro med mange interessante synspunkter på temaet. Vi vil også takke vår veileder, Kjell Terje Ringdal for gode diskusjoner og engasjementet som ga oss masser av motivasjon til å undersøke dette temaet. Dine givende forelesninger i Retorikk og argumentasjon var vår viktigste inspirasjon til å undersøke denne problemstillingen. Uten din kunnskap og ditt engasjement hadde ikke denne oppgaven vært en realitet. Tusen takk!

Vi vil også takke hverandre for samarbeidet. Takk for gode diskusjoner, motivasjon når ting har virket tungt og en felles glede over å endelig se det ferdige resultatet. Det gode samarbeidet har gjort at vi har klart å skrive en spennende oppgave som vi er veldig fornøyd med.

Håper dere setter pris på å lese oppgaven vår, like mye som vi har verdsatt å få skrive den.

Oslo 18.05.2017

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	6
1.1 Bakgrunn og formål.....	6
1.2 Problemstilling.....	7
2.0 Tidligere forskning	7
2.1 Fire politikeromtaler.....	8
3.0 Teori	8
3.1 Politikeres troverdighet gjennom mediene.....	8
3.2 Troverdighetsdimensjonene moralsk karakter, forstandighet og velvilje.....	9
4.0 Metode	11
4.1 Valg av metode.....	12
4.2 Forskningsdesign.....	12
4.3 Utvalg.....	13
4.3.1 Deltakere og gruppesammensetning.....	13
4.3.2 Rekrutteringsmetode.....	14
4.4 Datainnsamling.....	14
4.4.1 Fokusgruppeintervjuer.....	14
4.4.2 Moderatorrollen.....	16
4.4.3 Intervjuguide for fokusgruppeintervjuer.....	17
4.5 Hvordan skal vi analysere datamaterialet?.....	17
4.6 Vurdering av undersøkelsens validitet og reliabilitet.....	18
4.7 Etske hensyn.....	21
5.0 Analyse og drøfting av resultater	21
5.1 Dokumentasjon.....	21
5.2 Innholdsanalyse og drøfting av resultater fra fokusgruppeintervjuene.....	22
5.2.1 <i>Får nok ikke husmorprisen</i>	22
5.2.2 <i>Karita ber om kjolepenger</i>	26
5.2.3 Støre vil gi organiserte en milliard.....	30
5.2.4 Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder.....	32
6.0 Sammenligning av resultater	34
7.0 Konklusjon	36
8.0 Kritikk og anbefaling for videre forskning	37
9.0 Litteraturliste	39

10.0 Vedlegg

10.1 Intervjuguide

10.2 Politikeromtale 1

10.3 Politikeromtale 2

10.4 Politikeromtale 3

10.5 Politikeromtale 4

10.6 Transkribert fokusgruppeintervju 1

10.7 Transkribert fokusgruppeintervju 2

1.0 Innledning

Norske medier har en tendens til å *beskrive mannlige politikere i nøytrale termer, mens kvinnene beskrives i mer dramatiske og polariserte vendinger, enten som veldig feminine eller veldig maskuline. Funnene forklares med det faktum at mannlige politikere har skapt de målestokkene vi vurderer politikere etter, og at kvinnelige politikere dermed havner i skvis mellom tradisjonelle kvinne- og politikeridealer* (Rogstad 2013).

Men lar velgerne seg påvirke av mediernes fremstilling? Har fremstillingen noe å si for politikerens troverdighet? Finnes det faktisk en sammenheng mellom kjønn og troverdighet i politikken? Stiller det ene kjønn sterkere enn det andre? Har de mannlige politikerne en fordel? Eller er kjønn irrelevant for velgerne? Valgforsker Toril Aalberg har følgende antakelser om virkeligheten: *Snakker en kvinnelig politiker om alt mulig, hører vi en tale om familiepolitikk. Holder en mann samme innlegg, hører vi en tale om forsvarspolitik og industriarbeidsplasser* (Olstad 2007).

Aristoteles hevder det finnes en sammenheng mellom kjønn og troverdighet i politikken. Han er overbevist om at en politikers forstandighet, karakter og velvilje kan være med på å påvirke mottakerens oppfatning av hans eller hennes troverdighet (Kjeldsen 2015). Vi er interessert i å undersøke hvordan førstegangselgere vurderer politikeres forstandighet, karakter og velvilje ut fra politikeromtaler som sto på trykk under valgkampinnspurten i 2009. Utvalget som skal delta i undersøkelsen er politisk interesserte førstegangselgere fra Unge Høyre og politisk uinteresserte førstegangselgere fra Roald Amundsen Videregående Skole.

1.1 Bakgrunn og formål

Norge er et godt forbilde når det gjelder likestilling, til tross for at det fortsatt er noen ulikheter. I regjering har det vært over 40 prosent kvinner så og si hele tiden siden Brundtland II i 1986 (Stortinget 2017) Likestilling er også prioritert i nesten alle av de politiske partienes ledelse og på stortingslistene. Likevel virker det mer komplisert å være kvinne enn mannlige politiker i media. Mannlige politikere får ikke spørsmål om klærne sine fra journalister, og det lages ikke store overskrifter dersom en mannlige partileder er singel (Forskning).

I faget Retorikk og argumentasjon på Høyskolen Kristiania diskuterte vi ofte hvor forskjellig kvinner og menn blir omtalt i mediene. Vi diskuterte hvordan kvinner må balansere mellom å være for feminin og for maskulin, hvordan de må tenke på hår, klær og oppførsel i større

grad enn hva menn må for å oppfattes troverdig og tas seriøst. 20. oktober 2016 hadde vi besøk av tidligere finansminister og partileder i SV, Kristin Halvorsen i faget politisk kommunikasjon. Vi stilte henne blant annet spørsmål om hvordan det var å være kvinne i disse stillingene. Hun trakk opp et eksempel hvor hun etter en debatt hadde fått mye omtale om smykkene hun hadde på, men nesten ikke noe om det hun sa på debatten. Etter dette følte hun at hun måtte bli mer bevisst på å hva hun hadde på seg av klær og smykker for å bli tatt på alvor.

Dette er de faktorene som inspirerte oss mest til å velge dette temaet til vår bacheloroppgave. Vi ble nysgjerrig på om det faktisk er sånn at kvinner må redigere seg selv i større grad enn menn for å bli tatt seriøst i politikken.

1.2 Problemstilling

Med tema i boks var neste utfordring å avgrense det til en konkret problemstilling. For vår del var den vanskeligste oppgaven å avgjøre hvilken målgruppe vi ville undersøke nærmere. Det sto lenge mellom pensjonister og førstegangsvelgere. Det er en interessant forskjell mellom disse målgruppene. Pensjonister er vokst opp med at de aller fleste politikerne er menn, i motsetning til førstegangsvelgerne, som er vokst opp med en mye større andel profilerte kvinnelige politikere.

Vår vurdering var at det er større sjanse for at pensjonister har større tillit til mannlige politikere, rett og slett fordi de ikke er like vant til kvinnelige politikere. Siden vi var mer interessert i å se om holdningene fortsatt henger igjen eller om førstegangsvelgere har et annet syn på saken, valgte vi å undersøke følgende problemstilling:

- *Opplever førstegangsvelgere mannlige politikere som mer troverdige enn kvinnelige politikere, som følge av mediernes kjønnsstereotypiske fremstilling?*

2.0 Tidligere forskning

Bacheloroppgaven er basert på funn gjort av Ingrid Dahlen Rogstad i artikkelen *Klesvask og kjoleprat? – Fremstilling av kjønn i valgkamp fra 2013*. Ingrid Dahlen Rogstad (2013) har gjennomført undersøkelsen for å kartlegge om mediedekningen av kvinnelige politikere i Norge preges av kjønnsstereotypiske forventninger, og om kvinner får mer negativ og personfokuset dekning enn menn. Funnene viser at norske medier har en tendens til å

beskrive mannlige politikere i nøytrale termer og i forbindelse med politiske saker, mens kvinnene på sin side heller blir fremstilt som nettopp *kvinnelige* politikere ved at personlige aspekter ved dem vektlegges i større grad. Samtidig har mediene også en tendens til å bruke omtalene til å avgjøre og kommentere hvorvidt de kvinnelige politikerne opptrer i tråd med forventninger til tradisjonell kvinnelighet (Rogstad 2013).

2.1 Fire politikeromtaler

Vi har tatt utgangspunkt i to av politikeromtalen som Rogstad (2013) analyserte i studiet Klesvask og kjoleprat? – Fremstilling av kjønn i valgkamp fra 2013. De to andre politikeromtalen ble vi nødt til å velge ut på egenhånd, fordi de fleste analyseenheter til Rogstad er plukket ut fra papiraviser som det ikke var mulig for oss å få tilgang til.

3.0 Teori

Teorikapittelet i denne oppgaven diskuterer og problematiserer først og fremst talerens troverdighet gjennom mediene, for så å gjennomgå troverdighetsdimensjonene moralsk karakter, forstandighet og velvilje.

3.1 Politikeres troverdighet gjennom mediene

Det er mange som tror at rådgivere forteller kandidaten hvordan man skal se ut, hva han skal si, hvilke saker han skal gløde for. Men dette er fullstendig misforstått. Vårt aller viktigste salgsargument er tillit og troverdighet. Hvis du presser en kandidat til å innta et standpunkt han egentlig ikke tror på, risikerer du å forspille den viktigste ressursen hans, nemlig evnen til å kommunisere at det virkelig betyr noe for han (Richard Wirthlin, opinionsforsker for Reagan-kampanjen, sitert i Johansen 2002, 61).

Bedømmelsen av politikernes troverdighet vil for førstegangselgerne i vårt kvalitative studie være basert på det de ser og leser i politikeromtalen som de blir presentert for. Det betyr at mediefremstillingen av politikerne vil være avgjørende i bedømmelsen av troverdigheten deres (Rasmussen 2012, 73-75). Gir politikerne inntrykk av å være mennesker førstegangselgerne kan stole på? Hva kjennetegner mediefremstillingen av de politikerne som lykkes med å vinne troverdighet hos velgerne? Er det noe spesielt politikerne bør være bevisst på i møte med mediene? Kanskje noe de bør styre unna?

Forstår vi Johansen (2002, 91) rett, mener han at politikere som henviser til eget privatliv og personlige egenskaper i framleggelsen av sin sak for media – vil ha en fordel. Han legger likevel vekt på at det ikke er nødvendig å lange ut om personlige kriser for gi inntrykk av å være troverdig (Johansen 2002, 91). Funnene fra den tidligere forskningen vi baserer oppgaven vår på, viser nettopp at norske medier har en tendens til å vektlegge privatliv, personlige egenskaper og utseende i fremstillingen av kvinnelige politikere. De mannlige politikerne derimot, blir heller omtalt i nøytrale termer i forbindelse med politiske saker (Rogstad 2013). Betyr det at de kvinnelige politikerne har en fordel hvis Johansen har rett? Bør politikere gå ut av sin strenge politiske rolle og inn i retning av noe det går an å finne troverdig i rent menneskelig forstand? Johansen (2002, 91) er overbevist om at eksponering av private gleder og prøvelser kan bidra til at det danner seg et inntrykk av en rimelig hel og sammensatt person. Han underbygger påstanden med en rekke eksempler på politikere som har vunnet troverdighet ved å dele privatlivet sitt med offentligheten: *Når vi får kjennskap til Gro Harlem Brundtlands smerte ved tapet av sin sønn, til Anne Enger Lahnsteins belastninger ved sønnens sykdom og ved sin egen skilsmisse, til Jens Stoltenbergs omsorg for en narkoman søster – da vokser og berikes disse politikerne som mennesker* (Johansen 2002, 91).

Det vil være avgjørende om politikerne klarer å avdekke sine private gleder og prøvelser på en virkelig overbevisende måte. Hvis førstegangsvelgerne opplever at politikerne bruker betroelsen som et middel for å oppnå noe, vil den bidra til å svekke politikeres troverdighet – fremfor å stryke den. Derfor er det avgjørende at formidlingen av de private forholdene bærer preg av motivasjon og spontanitet. Å snakke sant er ingenting mot å være sann, så stemmen og språkføringen kan felle selv den dyktigste politiker (Johansen 2002, 91-93). Lars Sponheim er et godt eksempel på en politiker som etter vår vurdering ikke bør finne på å bringe seg selv på bane.

3.2 Troverdighetsdimensjonene moralsk karakter, forstandighet og velvilje

Førstegangsvelgerne i vårt kvalitative studie bedømmer politikernes troverdighet ved hjelp av Aristoteles sine troverdighetsdimensjoner. Han viser til egenskapene moralsk karakter, forstandighet og velvilje som vi skal diskutere og problematisere i denne delen av oppgaven.

Politikeres *ethos*, altså troverdighet, avhenger av at velgerne opplever at de har disse tre egenskapene. Mange politikere har enorme mengder kunnskap og gode taleevner, men føler

ikke publikum at de er troverdige vil de ikke få gjennomslag. De må oppfattes som gode mennesker, ha en god moralsk karakter. De må virke kompetente og forstandige, og de må overbevise oss om at de ønsker oss vel (Kjeldsen 2015, 118-121).

Et godt eksempel er Richard Nixon som i 1952 ble beskyldt for å motta ulovlige pengegaver fra velstående støttespillere. Folk anså Nixon som en kompetent politiker og senator, men det ble stilt spørsmålstegn ved hans moral og velvilje overfor det amerikanske folk. Hans svar ble å kjøpe seg en halvtimes sendetid på TV for å henvende seg direkte til folket. Det virket oppriktig som at han ikke ønsket å nekte for beskyldningene, men fortelle sin sannhet. Videre diskuterte han om det var feil å ta imot disse pengene.

Gjennom hele talen beskytter han sin egen moral og forklarer at hans hensikter aldri var å føre folket bak lyset, spesielt godt illustrert i dette sitatet:

Now, was that wrong? And let me say that it was wrong. I am saying it, incidentally, that it was wrong, just not illegal, because it isn't a question of whether it was legal or illegal, that isn't enough. The question is, was it morally wrong? I say that it was morally wrong -- if any of that \$18,000 went to Senator Nixon, for my personal use. I say that it was morally wrong if it was secretly given, and secretly handled. And I say that it was morally wrong if any of the contributors got special favors for the contributions that they made. And now to answer those questions let me say this: not one cent of the \$18,000 or any other money of that type ever went to me for my personal use. Every penny of it was used to pay for political expenses that I did not think should be charged to the taxpayers of the United States. (The American Presidency Project)

Han virker ærlig, åpen og oppriktig beklagende for at folket har følt at hans hensikter ikke har vært til det beste for landet. Likevel står han for sine valg, og mener han ikke har gjort noe galt uten å virke benektende. Han bruker også sin egen families økonomi som eksempel. Selv om han mottar store summer lever ikke familien hans som om de har veldig mye penger. *Pat and I have the satisfaction that every dime that we've got is honestly ours. I should say this, that Pat doesn't have a mink coat* (The American Presidency Project). Som Kjeldsen skriver (2015, 120) må publikum tro på at politikeres intensjoner er gode og at de ønsker det beste for landet. Å bevise dette er hele poenget med talen, og vi mener han lykkes med det.

Mot slutten av talen leser Nixon opp et brev han har fått fra en 19 år gammel kvinne, som hadde en to måneder gammel sønn som mannen hennes aldri hadde møtt fordi han var i militæret og kjempet i Korea. Hun levde på kun 85 dollar i måneden, men ønsket å støtte Nixon sin kampanje og sendte han derfor en sjekk på 10 dollar. Til dette sa han: *Folks, it's a check for \$10, and it's one that I will never cash* (The American Presidency Project). Dette er enda et godt eksempel på at han ville det amerikanske folk det beste, og hadde en god moral. Han beviser også at det ikke bare er noe han sier, men at han også gjennom sine handlinger viser at hans intensjoner er gode.

Naturligvis er det lettere å fremstille seg selv når man har kjøpt TV-tid slik som Nixon hadde i dette eksempelet. Det blir noe annet når man er avhengig av at media skal skrive om deg som at du er en person med god moral, velvilje og at du fremstår kompetent.

4.0 Metode

Samfunnsvitenskapelig metode dreier seg om hvordan vi skal gå fram for å få informasjon om den sosiale virkeligheten, og ikke minst hvordan denne informasjonen skal analyseres, og hva den forteller oss om samfunnsmessige forhold og prosesser (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 25).

Vi forstår metodelære som et verktøy vi kan ta i bruk for å få svar på oppgavens problemstilling. Et verktøy som kan hjelpe oss å undersøke om våre antakelser om at kvinnelige politikere oppleves mindre troverdige enn mannlige politikere, stemmer med virkeligheten eller ikke. Ikke minst er det et verktøy som kommer godt med så fort vi blir presentert for forskningsresultater. Det er nyttig å ha kunnskap om metode for å kunne stille seg kritisk til vitenskapelige publikasjoner (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 25-26).

I den samfunnsvitenskapelige metodelæren finnes det to veier til kunnskap. Veien gjennom kvantitativ metode og veien gjennom kvalitativ metode. Hvilken fremgangsmåte som er best egnet, spør helt på problemstillingen. Om den krever at forskeren kartlegger en form for utbredelse ved å telle opp fenomener, kan det være en fordel å gå for kvantitativ metode. Dataen kan for eksempel samles inn ved hjelp av spørreskjemaer med faste spørsmål og oppgitte svaralternativer. Spør problemstillingen derimot etter detaljert og nyansert

informasjon om fenomenene som skal studeres, vil det være mest effektivt å gå for kvalitativ metode. Det gir forskeren muligheten til å samle inn data gjennom observasjon, intervjuer og gruppeintervjuer (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 27-29).

4.1 Valg av metode

Kvalitativ metode er særlig hensiktsmessig hvis vi skal undersøke fenomener som vi ikke kjenner særlig godt, og som det er forsket lite på, og når vi undersøker fenomener vi ønsker å forstå mer grundig (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 28).

Vår oppfatning er at problemstillingen vi har valgt er *eksplorerende*. Med andre ord har den til hensikt å utdype det vi vet lite om. Det er en fordel om metoden som velges er følsom for uventede forhold og åpen for kontekstuelle forhold. Ved eksplorerende problemstillinger bør vi velge en metode som får fram mange nyanser, noe som vanligvis krever konsentrasjon om noen få enheter (Jacobsen 2015, 64). Det gjør det naturlig for oss å velge kvalitativ metode fremfor kvantitativ. Målet vårt er ikke å finne omfanget, hyppigheten eller utstrekningen av fenomenet. Snarere tvert imot. Det er mer interessant å forstå hvorfor informantene svarer som de gjør. Vi ønsker å undersøke få objekter i en naturlig kontekst, for å få tak i synspunkter, holdninger, erfaringer og fortolkninger som forklarer hvordan mediens kjønnsstereotypiske fremstilling av norske politikere påvirker førstegangsvelgeres oppfatning av politikerens troverdighet.

4.2 Forskningsdesign

Hva slags undersøkelsesopplegg egner seg for vårt kvalitative studie? Valg av design vil ha store konsekvenser for undersøkelsens gyldighet. De ulike undersøkelsesoppleggene scorer bedre enn hverandre på enkelte områder. Det gjelder å velge opplegget som er best egnet til å belyse problemstillingen som skal undersøkes (Jacobsen 2015, 89).

For vår bacheloroppgave har vi valgt å gå for *små-N-studier*. Et forskningsdesign som har fokus på et spesielt fenomen, men som er ute etter å belyse fenomenet fra ulike ståsteder. Opplegget egner seg nettopp fordi vi er på jakt etter ulike perspektiver på ett og samme fenomen. *Ved å variere med enheter fra ulike kontekster kan vi få en rikere beskrivelse av fenomenet enn hvis vi bare studerte én enkelt case (Jacobsen 2015, 106-107).*

Fem førstegangsvælgere fra Unge Høyre intervjues i en gruppe for seg. Det samme gjelder de fem utvalgte førstegangsvælgere fra Roald Amundsen Videregående Skole. Begge gruppene blir presentert for nøyaktig de samme politikeromtalen som sto på trykk under valgkampinnspurten i 2009. Totalt fire omtaler. To av kvinnelige politikere og to av mannlige politikere. Tre forhold undersøkes systematisk ved hjelp av gruppeintervjuer: Hvordan vurderer informantene politikernes moralske karakter, forstandighet og velvilje?

Intervjuene gjennomføres i grupper siden *det egner seg når forskerne ønsker å avdekke en bredde av synspunkter, holdninger, erfaringer og fortolkninger framfor fylldig og detaljert informasjon fra enkeltindivider* (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 147). Planen er å foreta intervjuene i en naturlig kontekst. Altså der informantene føler seg hjemme.

Medlemmene i Unge Høyre intervjues på sin egen arbeidsplass. Elevene ved Roald Amundsen Videregående Skole intervjues i klasserommet. Kunstige omgivelser har en tendens til å gi kunstige svar, så det er grunnen til at vi styrer unna det (Jacobsen 2015, 152).

4.3 Utvalg

Hensikten med kvalitative undersøkelser er å få mest mulig kunnskap om fenomenet og dets kontekst. Siden målet ikke er å foreta statistiske generaliseringer, er det verken vanlig eller aktuelt å rekruttere informantene tilfeldig. Kvalitative forskere er mer opptatt av *hvilke informanter som er mest relevante og interessante ut fra formålet med studiet* (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 113). I metodelitteraturen kalles dette for strategisk utvelgelse av informanter. Forskeren sikter seg inn på en målgruppe som må delta for at han skal få samlet nødvendige data, for så å velge ut personer fra den aktuelle målgruppen til å være med i undersøkelsen. Hva som skal legges til grunn for rekruttering og utvalgsstørrelse kan være vanskelig å avgjøre på forhånd. Noen ganger faller det naturlig underveis i undersøkelsen. Hvis ikke bør valget falle på enhetene som er best egnet til å belyse problemstillingen. Utgangspunktet for utvelgelse i kvalitative undersøkelser er altså ikke representativitet, men hensiktsmessighet (Johannessen, Tufte og Christoffersen 2016, 114-117).

4.3.1 Deltakere og gruppesammensetning

Siden oppgavens problemstilling spør etter førstegangsvælgere, er det naturlig at vi undersøker nettopp disse menneskene. Det blir for kostnadskrevenende å intervjuer alle førstegangsvælgere i Norge, er planen heller å gjennomføre gruppeintervjuer med to internt homogene grupper som er forskjellige fra hverandre. For vår bacheloroppgave har vi altså valgt å satse på et

homogent utvalg. Enheter som har et stort felles erfaringsgrunnlag og som deler mange av de samme opplevelsene. Utvalgsmetoden *kan være spesielt interessant når vi har flere grupper som er internt homogene, men forskjellige fra hverandre. Dette kan tillate en interessant sammenligning av synspunkter i ulike grupper* (Jacobsen 2015, 184-185). Tanken er å sammenligne synspunktene til politisk aktive førstegangsvelgere med synspunktene til politisk uinteresserte førstegangsvelgere. Gruppene som skal undersøkes er medlemmer av Unge Høyre og elever ved Roald Amundsen Videregående Skole.

4.3.2 Rekrutteringsmetode

Vår utvalgsmetode minner mest om den Jacobsen (2015) betegner som “den typiske”. “En mulighet kan være å ta et utvalg av en gruppe vi mener gir et godt bilde av den typiske enheten” (Jacobsen 2015, 183). Denne metoden medfører en risiko for at våre antagelser var feil, og at vi derfor valgte ut et utvalg som faktisk ikke er representativ for sin gruppe. Denne metoden for utvelgelse har heldigvis ofte vist seg å være vellykket i diskusjonsbaserte intervjuer, slik som vi har valgt (Jacobsen 2015, 183).

For å gjøre utvalget vårt mer representativt, valgte vi å intervjuer to forskjellige grupper; en politisk interessert gruppe og en gruppe som ikke interesserer seg for politikk. Vi kan dermed også se likheter til utvalgsmetoden “det ekstreme”. Vi har sett på to internt homogene grupper vi på forhånd tenkte ville ha forskjellige oppfatninger av vårt tema. Dersom man velger seg “ekstreme” grupper vil man lettere kunne se forskjeller, og vi kunne trekke en slutning om hva en typisk førstegangsvelger tenker om den aktuelle problemstillingen (Jacobsen 2015, 182).

4.4 Datainnsamling

I vårt studie har vi benyttet oss av primærdata. Det innebærer at vi som forskere har samlet inn opplysningene for første gang ved å gå direkte til de primære kildene for informasjon (Jacobsen 2015, 139). For å kunne innhente tilstrekkelig datamateriale, var vi avhengige av at informantene våre stilte opp og deltok i fokusgruppeintervjuene vi arrangerte.

4.4.1 Fokusgruppeintervjuer

Vår datainnsamlingsmetode har flest likhetstrekk med det typiske fokusgruppeintervjuet som det refereres til i metodelitteraturen. I et fokusgruppeintervju samler vi en gruppe til en diskusjon eller samtale om temaet vårt (Jacobsen 2015, 159). I Jacobsen (2015) fortelles det at

fokusgruppeintervjuer er godt egnet når det er avgrensede tema som forskes på og når vi ønsker å tilegne oss ny kunnskap. En vesentlig faktor som skiller fokusgruppeintervju fra individuelle intervjuer, er at deltakerne i fokusgruppeintervjuer må diskutere og argumentere for sine synspunkter, og man får ikke bare svar på *hva* deltakerne mener, men også *hvorfor* og hvordan de tenker (Jacobsen 2015, 160).

Det er også et godt verktøy om man ønsker å se enighet eller uenighet innad i en gruppe. Likevel bør man være oppmerksom på at individuelle meninger innad i en gruppe gjerne tones litt ned, og ofte blir resultatet at gruppen sier seg enig om en konklusjon i stedet for at vi får fleres meninger (Jacobsen 2015, 161).

Fokusgrupper kan være svært effektive når det gjelder å utvikle og avklare det enkelte individs erfaring. Gjennom samtale med andre i samme situasjon får deltakerne perspektiv på tingene, og de utvikler mening i løpet av selve prosessen (Jacobsen 2015, 160). I

fokusgruppeintervjuer kan vi altså oppleve at intervjuobjektene ikke har tenkt så mye over problematikken, men kan uttale seg om det når de blir gjort oppmerksom på det. Vi kan også oppleve at noen av deltakerne endrer mening etter å ha diskutert med de andre og fått andre argumenter enn de selv har tenkt på.

I vårt kvalitative studie fikk informantene utlevert fire politikeromtaler 48 timer før fokusgruppeintervjuene fant sted. Tanken var å gjøre informantene kjent med innholdet i omtalene, slik at de fikk gjort seg opp en mening om troverdigheten til politikerne i forkant av samtalene. Planen var egentlig å holde politikernes navn og politiske ståsted hemmelig for informantene, både i forkant og under fokusgruppeintervjuene. Nettopp for å unngå at eventuelle fordommer eller politiske standpunkt påvirket svarene. Målet med bacheloroppgaven er ikke å finne ut hvilke politikere informantene støtter. Snarere tvert imot. Vi er mer interessert i hvilke politikere informantene opplever som mest troverdige. En viktig forskjell som kunne veltet hele poenget med oppgaven. Men å holde politikernes identitet skjult for informantene virket som en fornuftig avgjørelse, helt til vi innså at det ikke lot seg gjøre likevel. De utvalgte politikeromtalen inneholdt så detaljerte beskrivelser av politikerens stilling og partitilknytning, at det ikke hadde vært mulig for førstegangsvelgerne å vurdere troverdigheten til politikerne om identiteten var skjult for dem. Det er absolutt en svakhet ved oppgaven at det er fare for at informantene har motiver for å gi oss uriktige opplysninger om virkeligheten. Ikke nødvendigvis med vilje, men fordi de svarer bakgrunn av

fordommer eller eget politisk ståsted. Likevel må det gjøres klart at problemstillingen ikke spør informantene hvorvidt de er enige eller uenige med politikerne, så det faktum at identiteten ikke er skjult bør egentlig ikke være et problem.

Førstegangsvelgerne ble presentert for nøyaktig de samme politikeromtalen og spørsmålene under fokusgruppeintervjuene som ble gjennomført med kort mellomrom for å unngå gyldighetsproblemer. Hvis vi hadde ventet flere uker mellom intervjuene, ville faren vært større for at de ikke ble gjennomført på like premisser. La oss si at vi intervjuet de politiske uinteresserte førstegangsvelgerne i begynnelsen av februar og ventet med de politisk aktive til slutten av mars. Kan det hende at vi som forskere hadde latt oss farge av svarene i løpet av det lange mellomrommet? Eller at vi hadde tilegnet oss mer kunnskap om fenomenet? Ville intervjuet med den siste målgruppen foregått på like premisser som det første intervjuet? Det er ikke noe vits å spekulere i det, men for å være på den sikre siden valgte vi å gjennomføre intervjuene rett etter hverandre. Det reduserte faren for gyldighetsproblemer og var nødvendig for at vi skulle kunne sammenligne datamaterialet fra intervjuene. For hva er vel poenget med å sammenligne resultater fra intervjuer som ikke har foregått på like premisser? Det ville gitt oss en undersøkelse med skremmende lav gyldighet (Jacobsen 2015, 231-232).

4.4.2 Moderatorrollen

For å få et vellykket resultat av et kvalitativt intervju er det viktig at vi, intervjueren, får intervjuobjektene til å føle seg trygge og bidrar til en åpen informasjonsutveksling.

Intervjuobjektene må ha tillit til oss, noe som kan være utfordrende å oppnå da vi ikke kjente disse fra før og ikke hadde så veldig mye tid med de før intervjuene (Jacobsen 2015, 155). En fordel med våre fokusgruppeintervjuer er at våre deltakere kjenner hverandre godt fra før, og det var lett for de å holde samtalen gående og alle kom med sine meninger.

Det første vi må gjøre for at intervjuobjektene skal føle seg trygge er å være trygge selv. Vi sørget derfor for å sette oss godt inn i temaet. I tillegg måtte vi vite noe om hvem vi skulle intervjuet. Vi sørget først og fremst om å vite det grunnleggende om hver informant, og dernest måtte vi ha klart for oss hvorfor vi valgte å intervjuet akkurat disse menneskene, og hva vi ønsket å få ut av intervjuet (Jacobsen 2015, 155).

Før vi startet intervjuet fortalte vi intervjuobjektene kort om oss selv og hensikten med undersøkelsen vår. I tillegg informerte vi om hva det som kommer frem i intervjuet skal brukes til og forsikret intervjuobjektene om at de vil forbli anonyme (Jacobsen 2015, 155). Videre startet vi intervjuet med ganske generelle spørsmål. “Ved å stille åpne spørsmål vil vi få tak i det intervjuobjektet mener er viktigst, og vi vil få beskrivelser i intervjuobjektets egne ord” (Jacobsen 2015, 155). For snevre spørsmål kan ofte oppleves ledende og man kan fort komme inn på det vi mener er viktigst. Generelle spørsmål er også lettere å svare på enn mer komplekse spørsmål, og virket derfor godt for å “varme opp” intervjuobjektene.

Vi hadde valget mellom to forskjellige tilnærminger til intervjuet: passiv og aktiv. En passiv intervjuer bare setter i gang diskusjonen og lytter gjennom resten av intervjuet. Med denne tilnærmingen får man frem deltakernes meninger og hva de synes er viktigst. Ofte kan denne metoden føre til mange sidesprang og enkelte deltakere kan dominere diskusjonen i mye større grad enn andre. En aktiv intervjuer vil på den andre siden kunne hindre at alle meninger kommer med. En aktiv intervjuer stiller veldig klare spørsmål og lar deltakerne diskutere i en viss tid før h*n avbryter diskusjonen og går videre til neste spørsmål. Vi valgte en mellomting mellom disse tilnærmingene. Vi ønsket å stille flere spørsmål, men vi ville også at våre informanter skal si alt de tenkte. Vi ønsket også å bryte inn dersom flere snakket samtidig, om diskusjonen skled for langt bort fra temaet og stille spørsmål om noen i gruppen ikke sa så mye.

4.4.3 Intervjuguide for fokusgruppeintervjuer

Fokusgruppeintervjuene ble styrt gjennom en strukturert intervjuguide med standardiserte spørsmål og åpne svaralternativer. Strukturerte intervjuguides kan ligne på forhåndskodede spørreskjemaer, men det foreligger en vesentlig forskjell. Informantene formulerer svarene sine på egenhånd, fremfor å krysse av på oppgitte svaralternativer (Johannessen, Tufte og Christoffersen).

4.5 Dataanalyse

For å analysere datamaterialet har vi besluttet å gå for en *innholdsanalyse*. En tilnærming som bygger på tanken om at *det én person sier i et intervju, kan reduseres til overordnede og meningsfylte kategorier* (Jacobsen 2015, 207). Så fort de relevante kategoriene er fylt med mening, er neste steg å finne ut hvor enhetene hører hjemme. Til slutt vil det da være mulig å peke på likheter og forskjeller mellom dem.

4.6 Vurdering av undersøkelsens validitet og reliabilitet

Begrepet *validitet* betyr gyldighet og måler hvorvidt resultatene fra dataene i den kvalitative undersøkelsen faktisk måler det vi har til hensikt å undersøke. Med andre ord er det tolkningen av dataene som valideres. I metodelitteraturen skiller vi mellom *intern* og *ekstern* validitet. Den interne validiteten måler i hvilken grad resultatene er gyldige for det utvalget og det fenomenet som er undersøkt, mens ekstern validitet går på hvorvidt resultatene kan overføres til andre utvalg og situasjoner (Jacobsen 2015, 227).

For å måle undersøkelsen interne validitet valgte vi å ta utgangspunkt i følgende tre spørsmål: Er forskerens gjengivelse og fortolkning av data riktig? Gjenspeiler resultatene virkeligheten? Har studieobjektene gitt en sann representasjon av virkeligheten?

Vi gjennomførte en respondentvalidering for å finne ut om våre gjengivelser og fortolkninger av dataene var riktige. Funnene og konklusjonene ble presentert for begge målgruppene som fikk beskjed om å gi oss tilbakemelding på om de kjente seg igjen i resultatene. Kunne det hende at vi hadde misforstått svarene i analysen og tolket dem feil? Tilbakemeldingene fra målgruppene tydet på at resultatene våre var gyldige for det utvalget og det fenomenet vi undersøkte, så det styrker undersøkelsens gyldighet i noen grad (Jacobsen 2015, 233-234). Vi gjennomførte også en gyldighetstest for å finne ut om resultatene våre gjenspeilet virkeligheten. Hvordan står andre fagfolks konklusjoner i forhold til den vi har kommet fram til? Vi sammenlignet våre resultater med tidligere forskning og fant vi ut at valgforsker og førsteamanuensis Toril Aalberg og professor Anders Todal Jenssen også kom frem til at førstegangselgere stoler mest på menn, da de gjennomførte en større undersøkelse om førstegangselgere og stortingsvalg (Olstad 2007). Siden disse forskerne gjennomførte sin undersøkelse ved hjelp av en helt annen metode enn oss, men likevel kom frem til den samme konklusjonen, kan det virke som våre resultater til en viss grad kan overføres til andre utvalg og situasjoner. Jacobsen hevder i hvert fall at hvis det er sammenfall med minst én undersøkelse, kan vi si at gyldigheten har blitt styrket. Det betyr likevel ikke at undersøkelsen er sann, men det er et pluss hvis andre forskere kommer frem til samme konklusjon ved å bruke andre metoder enn oss (Jacobsen 2015, 236-237).

Det ble også gjort en kritisk vurdering av hvorvidt vi hadde fått tak i de riktige kildene. Spørsmålet er hvilke kilder vi ikke fikk tilgang til og hvorfor vi ikke gjorde det? Hvilken

informasjon har muligens blitt utelukket for leser og forsker? Siden undersøkelsens målgruppe er norske førstegangsvelgere og vi bare har intervjuet 10 stykker av dem, fikk vi åpenbart ikke tilgang til de aller fleste førstegangsvelgerne som finnes i Norge. Grunnen er så enkel at vi ønsket oss rik og nyansert informasjon fra få enheter, fremfor mye og overfladisk informasjon fra mange enheter. Når det gjelder hva slags informasjon som muligens har blitt utelukket for leser og forsker, er det ingen tvil om at det er mange førstegangsvelgere som *kunne* blitt intervjuet, men som ikke ble valgt ut. Begge målgruppene våre er bosatt på Østlandet, men hadde vi rekruttert informanter fra andre deler av landet kan det hende resultatene hadde blitt annerledes. Spørsmålet er hvorfor vi endte opp med disse fem politisk uinteresserte førstegangsvelgerne fra Roald Amundsen Videregående Skole og de andre fem politisk aktive førstegangsvelgere fra Unge Høyre? Målgruppene utgjør ikke en stor del av førstegangsvelgerne i Norge, men i rekrutteringen av informanter vurderte vi kildenes evne til å gi riktig informasjon om det vi skulle studere. Ti førstehåndskilder skilte seg ut på grunn av deres *nærhet* til fenomenet og *vilje* til å gi oss sann og relevant informasjon. Med førstehåndskilder mener vi kilder som referer til en hendelse de selv har vært med på. Siden faren er stor for at informantene ikke forteller hele sannheten under intervjuene, gjorde vi en vurdering av informantenes motiver for å lyve (Jacobsen 2015, 229-230). Til slutt endte vi opp med fem førstehåndskilder fra Roald Amundsen Videregående skole og fem andre førstehåndskilder fra Unge Høyre.

Å vurdere undersøkelsens eksterne validitet var en utfordring på grunn av metodevalget, antall deltakere i fokusgruppeintervjuene og måten vi valgte ut informanter på. Siden vi gikk for en datainnsamlingsmetode som ikke tok fatt i særlig mange førstegangsvelgere, er det ikke mulig å overføre resultatene til alle politisk interesserte og uinteresserte førstegangsvelgere i Norge. Informantene våre ble heller ikke plukket ut ved hjelp sannsynlighetsutvelging, så det blir feil å påstå at resultatene lar seg generalisere (Jacobsen 2015, 237-241).

Begrepet *reliabilitet* betyr pålitelighet og måler hvorvidt et studie kan etterprøves. Kan vi stole på de dataene vi har samlet inn? Er det trekk ved undersøkelsen som har skapt de resultatene vi har kommet frem til? Siden undersøkelsesopplegget påvirker de som undersøkes, er vi nødt til å vurdere undersøkelseeffekten og konteksteffekten (Jacobsen 2015, 241-246). I vårt kvalitative studie ble det gjennomført to fokusgruppeintervjuer med to forskjellige målgrupper. Spørsmålet er hvorvidt selve undersøkeren kan ha hatt effekt på de politisk aktive og uinteresserte førstegangsvelgerne. For forskeren er det vanskelig å

kontrollere intervju-effekten, men atferden til intervjueren kan være svært avgjørende for resultatet av undersøkelsen. Som moderatorer sørget vi for å opptre så nøytralt som bare mulig overfor informantene. For hvis førstegangsvelgerne hadde opplevd oss som pågående, aggressive eller uinteresserte moderatorer, kunne det skapt helt andre resultater. Men selv om vi var bevisste på oppførselen vår som moderatorer, så hadde vi fortsatt ikke fullstendig kontroll over undersøkelseeffektene. Likevel er det grunn til å tro at vår nøytrale opptreden bidro til å gjøre utfallet av fokusgruppeintervjuene mer pålitelige (Jacobsen 2015, 241-246).

For å kunne vurdere konteksteffekten kan vi stille oss spørsmålet: hva slags dimensjoner ved konteksten kan vi tenke oss at påvirker resultatene? Var konteksten kunstig eller naturlig? Kom undersøkelsen planlagt eller overraskende på informantene? (Jacobsen 2015, 241-246). Begge fokusgruppeintervjuene var planlagt seks uker i forveien og ble gjennomført i naturlige kontekster. Spørsmålet er hvordan disse valgene har påvirket resultatene? Hadde vi vært på jakt etter spontane meninger og følelser, så burde nok fokusgruppeintervjuene kommet mer overraskende på informantene. Men siden spørsmålene i intervjuguiden vår krever refleksjon og gjennomtenkte synspunkter av informantene, valgte vi å avtale hele seks uker i forkant av gjennomføringen. Seks uker var nødvendig for å sikre at skolegang og deltidsjobb ikke hindret førstegangsvelgerne i å møte opp til fokusgruppeintervjuene. Selv om en overraskende undersøkelse kunne gitt oss gode og naturlige svar, så er det ikke nødvendigvis etisk forsvarlig å bryte inn i førstegangsvelgerens privatliv uten å gi dem beskjed på forhånd. Vår vurdering var derfor at en planlagt undersøkelse var det mest fornuftige alternativet.

Fokusgruppeintervjuene ble gjennomført i naturlige kontekster for å hindre at informantene endret atferd som følge av at de befant seg i ukjente eller ukomfortable omgivelser. Kunstige omgivelser har en tendens til å gi kunstige svar, så det er grunnen til at vi styrte unna det (Jacobsen 2015, 152). Ved å gjennomføre intervjuene på førstegangsvelgerens egen skole og arbeidsplass, sikret vi at informantene var godt kjent med konteksten. Men hvordan vet vi egentlig om en naturlig kontekst er bedre enn en kunstig kontekst? Det er naturligvis en rekke forhold som spiller inn her, men vår vurdering var at siden vi faktisk hadde muligheten til å gjennomføre intervjuene i naturlige kontekster uten forstyrrelser, så var det vanskelig å komme opp med et bedre alternativ enn det.

4.7 Etiske hensyn

Samfunnsvitenskapelige undersøkelser har konsekvenser, både for de som blir undersøkt og for samfunnet. Forskeren har plikt til å tenke nøye igjennom hvordan forskningen kan påvirke dem det forskes på, og hvordan forskningen vil oppfattes og bli brukt (Jacobsen 2015, 45).

For at kvalitativ forskning skal være etisk forsvarlig må forsker og informant respektere hverandre. Men under gjengivelsen av intervjuene kan det oppstå et dilemma. Skal forskeren transkribere intervjuene nøyaktig slik var, med fare for at utenforstående klarer å identifisere informantene? Eller bør forskeren maskere innholdet for å gjøre informantene mer anonyme, med den negative virkning at interessante funn ikke blir tatt med i undersøkelsen?

Å respektere informantenes krav til privatliv blir antakeligvis ikke en utfordring i vårt forskningsprosjekt. Siden det ikke er opp til oss å vurdere informasjonens følsomhet, har vi bedt alle informantene om å undertegne en deltakerkontrakt som omfatter opplysninger om undersøkelsens hovedhensikt og om hvordan resultatene skal benyttes. Velger informantene å skrive under på kontrakten, gir de oss grønt lys til å transkribere all informasjon som utleveres i gruppeintervjuene. Likevel har informantene krav på fullstendig gjengivelse (Jacobsen 2015, 45-51).

5.0 Analyse og drøfting av resultater

I denne delen av oppgaven analyserer vi svarene fra begge fokusgruppeintervjuene ved hjelp av en innholdsanalyse.

5.1 Dokumentasjon

I første del av analysen har vi renskrevet fokusgruppeintervjuene. Informasjonen vi satt igjen med etter intervjuene kalles i metodelitteraturen for *rådata*. Siden begge fokusgruppeintervjuene ble tatt opp på lydopptak, har oppgaven vår vært å overføre tale til skrift. I dokumentasjonen har vi vært opptatt av å transkribere intervjuene i sin helhet. Ikke bare for å gjøre analysearbeidet enklere, men også fordi det åpner for kontroll av rådata for andre enn forskeren selv. Det gir dem mulighet til å vurdere om forskeren faktisk har foretatt seg tolkninger som holder mål (Jacobsen 2015, 200-203). I transkripsjonen har vi skrevet ned spørsmålene som ble stilt og svarene som ble oppgitt. Se vedlegg 2 og 3 for transkripsjon av fokusgruppeintervjuene.

5.2 Innholdsanalyse og drøfting av resultatene fra fokusgruppeintervjuene

I andre del av analysen har vi brukt rådata fra fokusgruppeintervjuene som utgangspunkt for å lage overordnede og meningsfulle kategorier. Definisjonstabellen nedenfor gir et klart bilde av innholdet i kategoriene:

Kategorier	Innhold
Moralsk karakter	Data som forteller oss i hvilken grad førstegangsvelgerne opplever at mediene fremstiller politikeren som en god moralsk person
Forstandighet	Alle typer data som forklarer i hvilken grad førstegangsvelgerne mener at mediene fremstiller politikeren som en intelligent person
Velvilje	Data som sier noe om i hvilken grad førstegangsvelgerne opplever at mediene fremstiller politikeren som en person med gode hensikter overfor sine medmennesker

De viktigste funnene fra fokusgruppeintervjuene er lagt frem i uttrekket fra innholdsanalysen nedenfor. For ytterligere detaljer fra innholdsanalysen se vedlegg 4, 5, 6 og 7. Vi skiller målgruppene fra hverandre for å kunne identifisere likheter og forskjeller mellom dem. Siden førstegangsvelgerne har vurdert troverdigheten til fire forskjellige politikere, har vi for ordens skyld valgt å analysere politikerne hver for seg.

5.2.1 Får nok ikke husmorprisen

Vi begynner med troverdigheten til den første kvinnelige politikeren, Kristin Halvorsen. Se vedlegg 10.2 for politikeromtalen *Får nok ikke husmorprisen*.

Moralsk karakter		Støtte for funn
Politisk uinteresserte førstegangsvelgere	De politisk uinteresserte førstegangsvelgerne opplevde ikke at den kvinnelige politikeren fremsto som en god moralsk person. Hun virket autoritær, som følge av at journalisten som står bak politikeromtalen, vinklet hele saken til å handle om at hun ikke opptre i tråd med forventninger til tradisjonell kvinnelighet. Målgruppen opplever at fremstillingen svekker troverdigheten hennes, fordi det er vanskelig å stole på en politiker som skryter av at hun forsømmer klesvasken og utnytter mannen sin.	

	<p>Målgruppen reagerer på sammenhengen mellom bildet av finansministeren og tittelen på politikeromtalen. Halvorsen gliser noe voldsomt på bildet og det er ingen god match med tittelen <i>Vinner nok ikke husmorprisen</i>. Det virker som hun bevisst utnytter mannen sin og er kjempefornøyd med det. Mediefremstillingen får hun til å virke så autoritær at det nesten er litt komisk.</p> <p>Tidligere forskning bekrefter at norske medier har en tendens til å vektlegge personlige egenskaper i fremstillingen av kvinnelige politikere, fremfor å skrive om dem i nøytrale termer i forbindelse med politiske saker.</p> <p>Retorisk teori tilsier at en politiker som gir inntrykk av å ha god moralsk karakter, vil gjøre godt inntrykk på tilhørerne. Siden de politisk uninteresserte førstegangsvelgerne opplevde at medias fremstilling av den kvinnelige politikeren svekket troverdigheten hennes, kan det virke som vektleggelsen av de personlige egenskapene ødela for henne.</p>	<p>Rogstad 2013</p> <p>Kjeldsen 2015</p>
<p>Politisk aktive førstegangsvelgere</p>	<p>Den andre målgruppen var langt mer kritisk til medias fremstilling av finansministeren. De argumenterte for at politikeren fremsto som en moralsk god person, til tross for at hun overlater klesvasken til mannen sin. Det kan virke som jo mer kritiske førstegangsvelgerne er til medias fremstilling av politikeren, desto mindre lar de fremstillingen avgjøre troverdigheten til politikeren.</p> <p>Den kritiske målgruppen opplevde finansministeren som en moralsk god person, fordi de lot det politiske innholdet i omtalen være mer avgjørende enn vinklingen til journalisten.</p> <p>Tidligere forskning også viser at norske medier heller vektlegger personlige egenskaper i fremstillingen av kvinnelige politikere, enn å omtale dem i nøytrale termer i forbindelse med politiske saker, MEN de politisk aktive førstegangsvelgerne lot ikke det avgjøre troverdigheten til finansministeren i dette tilfellet.</p> <p>Men hvordan kan vi forklare hvorfor de politisk aktive førstegangsvelgerne opplevde finansministeren som en moralsk god person på bakgrunn av den samme politikeromtalen som de politisk uniteresserte førstegangsvelgerne opplevde henne som det motsatte? Ifølge retorisk teori kan forklaringen være at hva førstegangsvelgerne <i>legger</i> i egenskapen moralsk karakter varierer med konteksten. De politisk aktive lot den</p>	<p>Rogstad 2013</p> <p>Kjeldsen 2015</p>

	<p>politiske delen av omtalen avgjøre troverdigheten, mens de politisk uinteresserte mente vektleggelsen av personlige egenskaper ikke fremstilte finansministeren som en moralsk god person. Kanskje henger det sammen med at de politisk aktive er mer kritiske til medias fremstilling, fordi de selv har erfaring med hvordan mediene jobber.</p> <p>Så selv om en politiker ikke gjør et godt inntrykk på en gruppe førstegangsvelgerne fordi de ikke opplever henne som en moralsk god person, så betyr ikke det at andre førstegangsvelgere deler den samme oppfatningen.</p>	
Forstandighet		Støtte for funn
Politisk uinteresserte førstegangsvelgere	<p>De politisk uinteresserte førstegangsvelgerene opplevde Kristin Halvorsen <i>egentlig</i> som en svært intelligent person, som følge av at media fremhever finansministertittelen i nesten hvert eneste avsnitt gjennom hele politikeromtalen. Selvfølgelig er du nødt til å være intelligent for å kunne bli finansminister, så de er overbevist om at hun har noe mellom ørene. Likevel er det noe ved fremstillingen som ødelegger for forstandigheten til Halvorsen. På grunn av husmorsstatet og det store gliset på bildet, så klarer ikke målgruppen å vurdere Halvorsen som en intelligent finansminister. Svarere tvert imot. Hvor dum går det egentlig an å bli? Målgruppen er ikke tvil om at mediefremstillingen knuser forstandigheten hennes.</p>	Rogstad 2013
Politisk aktive førstegangsvelgere	<p>Den andre målgruppen mener det virker som Halvorsen har peiling på det hun driver med, fordi hun argumenterer godt for måten hun velger å håndtere omdømmekrisen på. De sitter igjen med et inntrykk av at den kvinnelige politikeren er intelligent og dyktig i stillingen sin. Virker som en finansminister som har evnen og pågangsmotet som trengs for å gjøre en forskjell for landet vårt. Med andre ord en intelligent politiker jeg har stor respekt for etter å ha lest politikeromtalen av henne.</p> <p>Det som avgjør hvorvidt målgruppen opplever den kvinnelige politikeren som forstandig eller ikke, er også denne gangen det politiske innholdet i omtalen. De hevder at hvis de hadde lagt vekt på vinklingen til journalisten, så</p>	

	<p>er det ikke noe tvil om at hun hadde scoret dårlig i deres øyne. Men på bakgrunn av det politiske innholdet i omtalen, så er de langt mer positive. Finansministertittelen kommer så tydelig frem gjennom hele omtalen, at det er umulig å ikke få med seg at hun er finansminister. For målgruppen sin del er det stillingen til den kvinnelige politikeren grunnen til at de opplever at hun er intelligent.</p> <p>Tidligere forskning viser som sagt at norske medier heller vektlegger personlige egenskaper i fremstillingen av kvinnelige politikere, enn å omtale dem i nøytrale termer i forbindelse med politiske saker. Spørsmålet er hvorvidt det er en fordel eller ulempe for de kvinnelige politikerne. Funnene fra fokusgruppeintervjuet med de politisk aktive førstegangsvelgerne viser at målgruppen opplever Halvorsen som intelligent, nettopp fordi finansministertittelen blir nevnt i nesten hvert eneste avsnitt gjennom hele omtalen. At hun ble omtalt i forbindelse med politikk i denne saken, viste seg altså å være avgjørende for troverdigheten hennes.</p>	Rogstad 2013
Velvilje		Støtte for funn
Politisk uinteresserte førstegangsvelgere	<p>De politisk uinteresserte førstegangsvelgerne opplevde at uttalelsen <i>jeg tror ikke min mann er den mest fornøyde</i>, avslørte hvorvidt finansministeren har gode hensikter overfor sine medmennesker. Hvis hun ikke bryr seg om å være rettferdig mot sin egen mann, hva er egentlig sannsynligheten for at hun bryr seg om å være rettferdig som finansminister da?</p> <p>Tidligere forskning viser at kvinnelige politikeres privatliv stadig er et tilbakevendende tema i mediedekningen av norsk politikk.</p>	Rogstad 2013
Politisk aktive førstegangsvelgere	Den andre målgruppen sa seg helt uenig med de politisk uinteresserte førstegangsvelgerne. De valgte å se bort fra vinklingen til journalisten og heller la det politiske innholdet i omtalen være avgjørende for deres oppfatning av velviljen til finansministeren. De påpekte at den kvinnelige politikeren virket opptatt av å gjøre en forskjell for flere mennesker enn seg selv. Målgruppen var positivt overrasket over at hun tok ikke all æren for krisehåndteringen. Hun brukte faktisk medieomtalen sin på å rose de dyktige rådgiveren hun jobber sammen med.	

	Absolutt en kvinnelig politiker som virker å ha gode hensikter for sine medmennesker.	
--	---	--

5.2.2 *Karita ber om kjolepenger*

Neste ut er den andre kvinnelige politiker, Karita Bekkemellem. Se vedlegg 10.3 for politikeromtalen *Karita ber om kjolepenger*.

Moralsk karakter		Støtte for funn
Politisk uinteresserte førstegangsvelgere	De politisk uinteresserte førstegangsvelgerne begynte å tvile på Karita som likestillingsminister etter å ha lest omtalen. Det er helt greit at hun er opptatt av å se bra ut, men å legge inn et krav om at staten skal dekke kjolene hennes blir for mye av det gode. Hun har fått æren av å være likestillingsminister, så da mente de at hun bør være opptatt av å gjøre en forskjell for andre enn bare seg selv. Hun har muligheten til å fortelle mediene om likestillingssaker som kan endre livet til mange mennesker. Men i stedet for velger hun å bruke medieomtalen sin på å kreve penger for at hun skal ha råd til å se pen ut i offentligheten. Å være likestillingsminister er ikke akkurat en skjønnhetskonkurranse heller, så kravet om kjolepenger burde hun spart seg for. Målgruppen opplevde Karita som en egoistisk og pengegrisk politiker. Altså noe helt annet enn en moralsk god person. De legger vekt på at omtalen er ikke negativ, men at den er personfokusert. Noe tidligere forskning hevder at norske medier har en tendens til å vektlegge i mediefremstillingen av kvinnelige politikere. Spørsmålet er om den personfokuserte omtalen påvirker troverdigheten til den kvinnelige politiker? De politisk uinteresserte førstegangsvelgerne argumenterer for at mediefremstillingen får Karita til å virke som egoistisk og pengegrisk politiker. Media har blåst opp kravet om kjolepenger på en måte som virker veldig negativ for Karita. Selv om målgruppen mener at kravet var unødvendig, så påpeker de likevel at	Rogstad 2013

	<p>mediefremstillingen fikk kravet og likestillingsministeren til å virke enda verre enn de fortjente. Det er spesielt å kreve at staten skal betale for kjolene dine, men journalisten har jo vinklet saken på en måte som fremstiller likestillingsministeren som en kravstor og dum <i>kvinnelig</i> politiker. Hadde media fortalt om kravet til Karita på en mer nøytral måte med et helt annet språk, så mener målgruppen at de hadde tatt likestillingsministeren og kravet hennes på alvor. Med andre ord var medias kjønnsstereotypiske fremstilling av likestillingsministeren avgjørende i negativ forstand for troverdigheten til den kvinnelige politikeren.</p>	
<p>Politisk aktive førstegangsvelgere</p>	<p>De politisk aktive førstegangsvelgerne opplever den kvinnelige politikeren som en handlekraftig dame som kjemper for rettferdighet. Det er egenskaper de ønsker at en likestillingsminister skal inneha. Hvis målgruppen skulle latt mediefremstillingen avgjøre deres oppfatning av velviljen til Karita, så hadde de vært enige med de politisk uinteresserte førstegangsvelgerne om at hun fremsto som egoistisk og pengegrisk. Men de politisk aktive velger å basere vurderingen sin på det politiske innholdet i omtalen. For det er jo ikke noe galt med kravet i seg selv, hevder de. Det er heller mediefremstillingen som er problemet. De mener det er tøft av likestillingsministeren å stille krav om at staten bør betale for representasjonen til statsråder. Men mediene skrev ikke om kravet på den måten. Å påstå at likestillingsministeren stiller krav om kjolepenger mener de politiske aktive førstegangsvelgerne er en kjønnsstereotypisk fremstilling av en <i>kvinnelig</i> politiker – men som ikke påvirket deres oppfatning av velviljen til likestillingsministeren. De mistenker at førstegangsvelgere som ikke har erfaring med hvordan mediene jobber – kanskje vil ha vanskelig for å lese mellom linjene i en politikeromtale som bærer preg av en kjønnsstereotypisk mediefremstilling.</p> <p>Kan det hende at de politisk aktive førstegangsvelgerne har et poeng? Kan det være grunnen til at de politisk uinteresserte førstegangsvelgerne mener det stikk motsatte av de politisk aktive? Ifølge retorisk teori kan forklaringen være at <i>hva</i> førstegangsvelgerne legger i troverdighetsdimensjonen <i>velvilje</i> varierer med konteksten. De politisk aktive lot den politiske delen av omtalen avgjøre troverdigheten, mens de politisk uinteresserte mente vektleggelsen av personlige egenskaper fremstilte finansministeren som en moralsk dårlig person. De politisk aktive argumenterer på sin side for at de har erfaring med hvordan mediene jobber og at</p>	<p>Kjeldsen 2015</p>

	det var journalisten som burde bli sett på som den store stygge ulven i denne saken.	
Forstandighet		Støtte for funn
Politisk uinteresserte førstegangsvølgere	De politisk uinteresserte førstegangsvølgere mener at som likestillingsminister bør den kvinnelige politikeren bruke medieomtalen sin på noe bedre enn å kreve kjolepenger. Det er ikke hver dag hun havner i medias søkelys, så at hun valgte å bruke oppmerksomheten på å kreve penger til seg selv – det sier egentlig veldig mye om forstandigheten til Karita som person og likestillingsminister. Det er skuffende at hun ikke gjorde et smartere valg. Hun virker absolutt ikke som en intelligent i deres øyne, målgruppen anklager henne nemlig for å være for opptatt av kjoler og for lite opptatt av politikk. De stiller spørsmål ved om hun egentlig er interessert i likestillingspolitikk. Det er kritikkverdigg at selveste likestillingsministeren bruker så mye tid og krefter på å kreve penger for at hun selv skal se bra ut i offentligheten.	
Politisk aktive førstegangsvølgere	Den andre målgruppen er ikke enig med de politisk uinteresserte førstegangsvølgere. De mener media fremstiller både likestillingsministeren og kravet på en måte som får det til å virke mye verre enn hva de egentlig fortjener.	
Velvilje		Støtte for funn

<p>Politisk uinteresserte førstegangsvølgere</p>	<p>De politisk uninteresserte førstegangsvølgere stiller spørsmål ved om den kvinnelige politikeren egentlig bryr seg om å gjøre en forskjell for andre enn seg selv. Som likestillingsminister er det etter deres vurdering helt avgjørende at hun brenner for saker som betyr noe for flere enn bare hun selv. Mediefremstillingen får det til å virke som om at hun er mer opptatt av å få dekket utgiftene til kjoler enn å gjøre jobben sin som likestillingsminister.</p> <p>Målgruppen opplever at journalisten legger vekt på at Karita er en <i>kvinnelig</i> politiker. Som om at det er noe annet enn vanlig politiker. På samme måte som mediene snakker om <i>kvinnefotball</i>. Når menn spiller fotball blir det ikke kategorisert som <i>mannefotball</i> akkurat. Men nok om fotball. Tilbake til politikken. Teori viser at siden de første politikerne var menn, så er det en mannlig politikerstil som har lagt grunnlaget for de målestokkene vi vurderer politikere etter. Spørsmålet er derfor om de politisk uinteresserte førstegangsvølgere opplever at medias kjønnsstereotypiske fremstilling har noe å si for oppfatningen deres av velviljen til Karita? Målgruppen argumenterer for at mediefremstillingen av kjolekravet får likestillingsministeren til å virke som en person uten gode hensikter overfor sine medmennesker. Tenk så mange likestillingsaker det er avgjørende at hun engasjerer seg i? Likevel bruker hun tid og krefter på å kreve kjolepenger til seg selv.</p>	<p>Gomard og Krogstad (2001, 29)</p>
<p>Politisk aktive førstegangsvølgere</p>	<p>Karita er ikke den eneste statsråden som ønsker kjolepenger, så det faktum at hun stiller krav på vegne av sine medarbeidere – viser at hun har gode hensikter overfor sine medmennesker.</p>	

5.2.3 Støre vil gi organiserte en milliard

Neste ut er den mannlige politikeren, Jonas Gahr Støre. Se vedlegg 10.4 for politikeromtalen *Støre vil gi organiserte en milliard*.

Moralsk karakter		Støtte for funn
Politisk uinteresserte førstegangsvølgere	<p>De politisk uinteresserte førstegangsvølgere opplevde at mediefremstillingen av Støre fikk han til å fremstå som en seriøs og behersket politiker.</p> <p>Tidligere forskning viser jo nettopp at mannlige politikere helst omtales i nøytrale termer i forbindelse med politiske saker. Det er jo også tilfellet i politikeromtalen av Støre, men spørsmålet er om det har påvirket de politisk uinteresserte førstegangsvølgere sin oppfatning av Støres moralske karakter? Målgruppen argumenterer for at oppfatningen deres absolutt henger sammen med måten media fremstilte den mannlige politikeren på. Det faktum at media har omtalt han i forbindelse med sitt politiske engasjement fikk han til å fremstå som en ærlig, omtenkstom og sterk politiker. Nærbildet av den mannlige politikeren viser så mange varme følelser at det er umulig å oppfatte han som autoritær type. Målgruppen påpeker at hvis media for eksempel hadde dratt inn privatlivet til Støre, så kan det hende han hadde fremstått som en politiker med en helt annen moralsk karakter. Ifølge retorisk teori handler det om at hva førstegangsvølgere <i>legger</i> i troverdighetsdimensjonene varierer med konteksten. Det kan virke som de politiske uinteresserte førstegangsvølgere er utelukkende positive til politikere som omtales i nøytrale termer og i forbindelse med politiske saker, siden det var det som avgjorde oppfatningen deres av troverdigheten til Støre.</p>	<p>Rogstad 2013</p> <p>Kjeldsen 2015</p>
Politisk aktive førstegangsvølgere	<p>Den andre målgruppen er enig med de politisk uinteresserte førstegangsvølgere, men de legger til at mediefremstillingen bærer preg av at Støre virker som en slags <i>fasit</i> som mediene ikke føler behov for å kritisere. Teori viser at siden de første politikerne var menn, så er det en mannlige politikerstil som har lagt grunnlaget for de målestokkene vi vurderer politikere etter. Støre er jo åpenbart en mannlige politiker og målgruppen hevder at det merkes på mediefremstillingen. I stedet for å vektlegge og kritisere politikeren privatliv, personlige egenskaper og utseende, så er media i omtalen av Støre mer opptatt av å fortelle leserne om den mannlige</p>	<p>Gomard og Krogstad (2001, 29)</p>

	<p>politikerenes politiske engasjement. I omtalene av Halvorsen og Bekkemellem virket det nærmest som medias oppgave var å avdekke de kvinnelige politikerenes private forhold, mens i omtalen av Støre velger de nesten motsatt taktikk.</p>	
Forstandighet		Støtte for funn
Politisk uinteresserte førstegangsvølgere	<p>De politisk uinteresserte førstegangsvølgere opplevde Støre som en særdeles intelligent politiker. Målgruppen lot seg overbevise av at den mannlige politikeren hadde utarbeidet en konkret plan med fornuftige tiltak for gjøre det mye bedre å være fagorganisert.</p>	
Politisk aktive førstegangsvølgere	<p>Den andre målgruppen var enig med de politisk uinteresserte førstegangsvølgere i at Støre fremsto som en intelligent politiker som følge av medias detaljerte beskrivelse av politikerenes voldsomme engasjement for å styrke fagforeningene i det norske samfunnet</p>	
Velvilje		Støtte for funn
Politisk uinteresserte førstegangsvølgere	<p>Målgruppen påpekte at de ikke trengte å lese mer enn overskriften for å bestemme seg for hvorvidt Støre virket som en politiker med gode hensikter overfor sine medmennesker. De politisk uinteresserte førstegangsvølgere er ikke i tvil om at Støre er en moralsk god person. Målgruppen påpeker at det som avgjorde deres oppfatning av Støres velvilje, var medias grundige redegjørelse for hvordan den mannlige politikeren ønsker å bruke sin politiske makt og posisjon til å gjøre en forskjell for det norske samfunnet.</p>	
Politisk aktive førstegangsvølgere	<p>Den andre målgruppen var enig med de politisk uinteresserte førstegangsvølgere om at budskapet i overskriften var nok til å overbevise dem om at Støre ønsker å gjøre en forskjell for flere mennesker enn bare seg og sine. Men de politisk aktive mente spesielt at det var et sitat som virkelig beviste at Støre er en politiker med gode hensikter overfor sine medmennesker. Han sa følgende for å overbevise målgruppen: <i>Jeg brenner for å gjøre noe og er opprørt over utviklingen. Noe alvorlig er på spill for hele samfunnet vårt, når det er stadig nye områder hvor ansatte ikke er organisert og hvor innleie og bemanningsbyråer råder.</i></p>	

5.2.4 Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder: – Folk må bare skjerpe seg?
 Neste ut er den mannlige politikeren, Sveinung Stensland. Se vedlegg 10.5 for politikeromtalen *Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder: – Folk må bare skjerpe seg?*

Moralsk karakter		Støtte for funn
<p>Politisk uinteresserte førstegangsvelgere</p>	<p>De politisk uinteresserte førstegangsvelgerne var overbevist om at Stensland fremsto som en ærlig og fornuftig person.</p> <p>Det er interessant å se funnene fra fokusgruppeintervjuet med de politisk uinteresserte førstegangsvelgerne i sammenheng med tidligere forskning. Rogstad fant jo nettopp ut at mannlige politikere helst omtales i nøytrale termer i forbindelse med politiske saker. Det er jo absolutt ikke tilfellet i omtalen av Stensland. Spørsmålet er hvorvidt målgruppen lot mediefremstillingen påvirke deres vurdering av den mannlige politikeren? Målgruppen argumentere på sin side for at det nettopp var vektleggelsen av privatliv, personlige egenskaper og utseende som avgjorde deres oppfatning av troverdigheten til Stensland.</p> <p>Men hvordan kan vi forklare at den mannlige politikeren ble oppfattet som veldig troverdig, til tross for at medieomtalen av han la vekt på både privatliv, personlige egenskaper og utseende? Teori viser at siden de første politikerne var menn, så er det en mannlige politikerstil som har lagt grunnlaget for de målestokkene vi vurderer politikere etter. Nettopp det kan ha ført til at Stensland sin innrømmelse om overvektproblemer ble tatt bedre imot av målgruppene enn de kvinnelige politikerenes innrømmelser.</p>	<p>Rogstad 2013</p> <p>Gomard og Krogstad (2001, 29)</p>
<p>Politisk aktive førstegangsvelgere</p>	<p>Den andre målgruppen er helt enig med de politisk uinteresserte førstegangsvelgerne.</p>	
Forstandighet		Støtte for funn

Politisk uinteresserte førstegangsvølgere	Det faktum at den mannlige politikeren innrømmer at han tar ansvar for sin overvekstproblematikk, overbeviser oss om at han er en fornuftig politiker.	Rogstad 2013
Politisk aktive førstegangsvølgere	Det er ingen tvil om at den mannlige politikeren fremstår som intelligent. Det er spesielt å påstå, med tanke på at han faktisk viser seg i bar overkropp på sitt eget kontor midt i arbeidstiden.	Gomard og Krogstad (2001, 29)
Velvilje		Støtte for funn
Politisk uinteresserte førstegangsvølgere	Målgruppen mener det virker som han ønsker å motivere sine medmennesker til å ta vare på helsen sin	Rogstad 2013
Politisk aktive førstegangsvølgere	Han velger å avsløre sine private problemer til offentligheten for å motivere andre mennesker til å ta grep om helsen sin og gjøre en forskjell for sin egen del. Det er ingen tvil om at denne mannlige politikeren har gode hensikter overfor sine medmennesker.	

6.0 Sammenligning av funn fra innholdsanalysen

I denne delen av oppgaven skal vi sammenligne funnene fra innholdsanalysen av fokusgruppeintervjuene til å besvare problemstillingen *opplever førstegangsvelgere mannlige politikere som mer troverdige enn kvinnelige politikere, som følge av mediens kjønnsstereotypiske fremstilling?*

Sammenligning		Støtte for funn
Kvinnelige politikere	<p>Det er gjennomgående i analysen at de politisk aktive førstegangsvelgerne var mer kritiske til medias fremstilling av de kvinnelige politikerne, enn hva de politisk uninteresserte førstegangsvelgerne var. De politisk aktive opplevde på sin side begge de kvinnelige politikerne som intelligente og moralsk gode personer med gode hensikter overfor sine medmennesker. Dette til tross for at media la vekt på privatliv, personlige egenskaper og utseende i politikeromtalen. Den andre målgruppen hadde en helt annen oppfatning av de kvinnelige politikerne. Som følge av medias fremstilling opplevde de Kristin Halvorsen som en autoritær og mindre intelligent finansminister uten gode hensikter overfor sine medmennesker. Karita Bekkemellem påsto de at var mer opptatt av å få dekket utgiftene til kjoler enn å gjøre jobben sin som likestillingsminister.</p> <p>Funnene fra de politisk uninteresserte førstegangsvelgerne bør sees i sammenheng med Johansen (2002) sin antakelse om at politikere kan vinne troverdighet hos velgerne ved å dele private gleder og prøvelser med mediene. Men en politiker som bringer seg selv på bane, er nødt til å gjøre det på en virkelig overbevisende måte. Både Kristin Halvorsen og Karita Bekkemellem delte private forhold, men likevel opplevde de politisk uninteresserte førstegangsvelgerne de mannlige politikerne som mer troverdige enn de kvinnelige politikerne. Var det ikke lurt av Halvorsen å innrømme til mediene at hun overlater klesvasken til mannen sin? Skulle ikke Bekkemellem avslørt at hun er opptatt av kjoler? Eller har Johansen rett? Kan det hende at Halvorsen og Bekkemellem ikke maktet å dele private forhold på en virkelig overbevisende måte? Det kan virke som Johansen har rett, nettopp fordi begge målgruppene opplevde Sveinung Stensland som troverdig da han fortalte mediene at han hadde tatt grep og gjort noe med overvektsproblemene sine. Enten er forklaringen at Stensland gjorde en bedre jobb da han bringte seg selv på banen i kontakt med mediene. Eller så kan det være mediens skyld? Hvorfor ble Halvorsen og Bekkemellem kritisert og hengt ut, mens Stensland ble fremstilt som en helt og et godt forbilde? Vår vurdering er at Stensland ikke fortjente bedre omtale enn de kvinnelige</p>	Johansen 2002

	<p>politikerne. Halvorsen rakk ikke å ta skittentøysvasken midt i valgkampen fordi det krevde så mye av henne å være likestillingsminister. Hun fortjener vel strengt tatt ikke kritikk for det?</p> <p>En annen forklaring er rett og slett at Halvorsen og Bekkemellem er <i>kvinnelige</i> politikere. Teori viser at siden de første politikere var menn, så er det en mannlig politikerstil som har lagt grunnlaget for de målestokkene vi vurderer politikere etter. Nettopp det kan ha ført til at Halvorsen og Bekkemellem havnet i en svis mellom tradisjonelle kvinne- og politikeridealer. Det virker for eksempel ikke som media er fornøyd med måten Halvorsen balanserer rollen som kvinne med rollen som finansminister. Kanskje fordi de forventer at en <i>kvinnelig</i> politiker oppfyller husmorkravene samtidig som hun tar ansvar i jobben sin.</p>	(Gomard og Krogstad 2001, 29)
Mannlige politikere	<p>Det er ingen tvil om at de mannlige politikere vant troverdighetskonkurransen. Begge målgruppene var enige om at politikere fremsto som svært intelligente og moralsk gode personer med gode hensikter overfor sine medmennesker. Førstegangsvelgerne hevdet at media fremstilte den første mannlige politikeren som en seriøs og behersket politiker ved å beskrive han i nøytrale termer i forbindelse med politiske saker. I den første mannlige politikeromtalen ble det altså lagt vekt på helt andre egenskaper enn i de kvinnelige politikeromtalene. Tidligere forskning viser at norske medier heller vektlegger personlige egenskaper i fremstillingen av kvinnelige politikere, enn å omtale dem i nøytrale termer i forbindelse med politiske saker. Spørsmålet er hvorvidt det er en fordel for de mannlige politikere? Betyr det at de mannlige politikere vant troverdighetskonkurransen fordi mediene droppet å nevne privatliv, personlige egenskaper og utseende i omtalene deres? Svaret er nei. For selv da førstegangsvelgerne ble presentert for Høyres helsepolitiker Sveinung Stensland som hadde gått ned 22 kilo på tre måneder, opplevde de likevel at den mannlige politikeren fremsto som en ærlig, intelligent og handlekraftig type som ønsket å motivere andre overvektige til å ta ansvar for sin egen fedme. En politikeromtale som i aller høyeste grad la vekt på privatlivet og utseendet til den mannlige politikeren. Men hvordan kan det ha seg at begge målgruppene opplevde helsepolitikeren som troverdig selv om media absolutt ikke fremstilte han i nøytrale termer i forbindelse med politiske saker? Da målgruppene ble presentert for de kvinnelige politikeromtalene som la vekt på klesvask og kjoleprat, så var det bare de politisk aktive førstegangsvelgerne som opplevde at de kvinnelige politikere var troverdige. Hvordan kan vi egentlig forklare det? Ifølge retorisk teori kan forklaringen være at <i>hva</i> førstegangsvelgerne <i>legger</i> i troverdighetsdimensjonene varierer med konteksten. Det kan virke som målgruppene tok</p>	<p>Rogstad 2013</p> <p>Kjeldsen 2015</p>

	<p>innrømmelsen om overvektstproblemene til Stensland bedre imot enn Halvorsen sin avsløring om klesvasken. Kanskje det var konteksten som avgjorde troverdigheten til politikerne?</p> <p>Eller var det medias kjønnsstereotypiske fremstilling som var avgjørende? Teori viser at siden de første politikerne var menn, så er det en mannlig politikerstil som har lagt grunnlaget for de målestokkene vi vurderer politikere etter. Nettopp det kan ha ført til at de kvinnelige politikerne havnet i en svis mellom tradisjonelle kvinne- og politikeridealer.</p>	<p>(Gomard og Krogstad 2001, 29)</p>
--	--	--------------------------------------

7.0 Konklusjon

Funnene fra innholdsanalysen av fokusgruppeintervjuene ga oss til klart svar på oppgavens problemstilling som stiller spørsmål ved om førstegangselgere opplever mannlige politikere som mer troverdige enn kvinnelige politikere, som følge av mediens kjønnsstereotypiske fremstilling. Svaret er ja. Både de politisk uinteresserte førstegangselgerne og de politisk aktive førstegangselgerne var enige om at de mannlige politikerne fremsto som svært intelligente og moralsk gode personer med gode hensikter overfor sine medmennesker. Ikke bare da media omtalte den mannlige politikeren i nøytrale termer i forbindelse med politiske saker, men også da førstegangselgerne ble presentert for Høyres helsepolitiker Sveinung Stensland som hadde gått ned 22 kilo på tre måneder, så opplevde de likevel at den mannlige politikeren fremsto som en ærlig, intelligent og handlekraftig type som ønsket å motivere andre overvektige til å ta ansvar for sin egen fedme. En politikeromtale som i aller høyeste grad la vekt på privatlivet og utseendet til den mannlige politikeren.

Men hvordan kan vi da forklare hvorfor begge målgruppene opplevde Stensland som troverdig gjennom omtalen som la vekt på privatlivet og utseendet hans, mens da målgruppene ble presentert for politikeromtalen av Halvorsen og Bekkemellem, så var det bare de politisk aktive førstegangselgere som opplevde de kvinnelige politikerne som troverdige? Ifølge retorisk teori kan forklaringen være at hva førstegangselgerne *legger* i troverdighetsdimensjonene varierer med konteksten. De politisk aktive lot den politiske delen av omtalen avgjøre troverdigheten, mens de politisk uinteresserte mente vektleggelsen av personlige egenskaper ikke fremstilte finansministeren som en moralsk god person. Kanskje henger det sammen med at de politisk aktive er mer kritiske til medias fremstilling, fordi de selv har erfaring med hvordan mediene jobber.

Funnene bør sees i sammenheng med Johansen (2002) sin antakelse om at politikere kan vinne troverdighet hos velgerne ved å dele private gleder og prøvelser med mediene. Men en politiker som bringer seg selv på bane, er nødt til å gjøre det på en virkelig overbevisende måte. Både Kristin Halvorsen og Karita Bekkemellem delte private forhold, men likevel opplevde de politisk uinteresserte førstegangsvelgerne de mannlige politikerne som mer troverdige enn de kvinnelige politikerne. Var det ikke lurt av Halvorsen å innrømme til mediene at hun overlater klesvasken til mannen sin? Skulle ikke Bekkemellem avslørt at hun er opptatt av kjoler? Eller har Johansen rett? Kan det hende at Halvorsen og Bekkemellem ikke maktet å dele private forhold på en virkelig overbevisende måte? Det kan virke som Johansen har rett, nettopp fordi begge målgruppene opplevde Sveinung Stensland som troverdig da han fortalte mediene at han hadde tatt grep og gjort noe med overvektsproblemene sine. Enten er forklaringen at Stensland gjorde en bedre jobb da han bringte seg selv på banen i kontakt med mediene. Eller så kan det være medienes tendens til å publisere kjønnsstereotypiske fremstillinger av politikere som er problemet? (Rogstad 2013) Halvorsen og Bekkemellem ble tross alt kritisert og hengt ut, mens Stensland ble fremstilt som en helt og et godt forbilde.

8.0 Kritikk og anbefaling for videre forskning

En avgjørende svakhet ved vårt kvalitative studie er uten tvil at informantene var kjent med politikernes partitilknytning og politiske ståsted både i forkant og under fokusgruppeintervjuene. Planen var jo egentlig å holde politikernes navn og politiske ståsted hemmelig for informantene, nettopp for å unngå at eventuelle fordommer eller politiske standpunkt påvirket svarene. Fordi målet med bacheloroppgaven var ikke å finne ut hvilke politikere informantene støttet. Snarere tvert imot. Vi var mer interessert i hvilke politikere informantene opplevde som mest troverdige. En viktig forskjell som kunne veltet hele poenget med oppgaven. Men å holde politikernes identitet skjult for informantene virket som en fornuftig avgjørelse, helt til vi innså at det ikke lot seg gjøre likevel. De utvalgte politikeromtalen inneholdt så detaljerte beskrivelser av politikerens stilling og partitilknytning, at det ikke hadde vært mulig for førstegangsvelgerne å vurdere troverdigheten til politikerne om identiteten var skjult for dem. Det er absolutt en svakhet ved oppgaven at det er fare for at informantene har motiver for å gi oss uriktige opplysninger om virkeligheten. Ikke nødvendigvis med vilje, men fordi de svarer bakgrunn av fordommer eller eget politisk ståsted. Vi anbefaler derfor andre forskere som ønsker å bygge på undersøkelsen vår, at de tar seg tid til å konstruere fiktive politikeromtaler for å unngå faren for at

informantene lar seg påvirke av politikernes parti og politiske ståsted. Det kan gi dem en undersøkelse med vesentlig sterkere gyldighet enn hva vi klarte å få til – hvis det viser seg at informantene våre har holdt tilbake informasjon eller gitt oss et feil bilde av virkeligheten som følge av fordommer eller politisk ståsted. På grunn av den korte tidsrammen for dette prosjektet prioriterte ikke vi å konstruere fiktive politikeromtaler. Et valg vi kritiserer oss selv for nå som undersøkelsen er gjennomført og funnene er analysert.

9.0 Litteraturliste

Aalberg, Toril. 2007. "Stoler mest på menn." *Forskning*. 5. september. Lesedato 27. januar 2017: <http://forskning.no/barn-og-ungdom-valg-likestilling-politikk/2008/02/stoler-mest-pa-menn>

Dagbladet. Nyheter. – Får nok ikke husmorprisen. 2008. Lesedato 04.05.2017: <http://www.dagbladet.no/nyheter/2008/12/28/559863.html>

Forskning. Meir personleg omtale av kvinnelege politikarar. 2013. Lesedato 23. februar 2017: <http://forskning.no/valg-kjonn-og-samfunn-politikk/2013/09/meir-personleg-omtale-av-kvinnelege-politikarar>

Gomard, Kirsten og Anne Krogstad. 2001. *Instead of the ideal debate. Doing politics and doing gender in Nordic political campaign discourse*. Århus: Aarhus University Press.

Jacobsen, Dag Ingvar. 2015. *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. 3. utg. Kristiansand: Høyskoleforl.

Johannesen, Asbjørn, Per Arne Tuft og Line Christoffersen. 2016. *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. 5. utg. Oslo: Abstrakt forlag.

Johansen, Anders. 2014. *Talerens troverdighet. Tekniske og kulturelle betingelser for politisk retorikk*. 1. utg. Oslo: Universitetsforlaget.

Kjeldsen, Jens E. 2015. *Retorikk i vår tid: En innføring i moderne retorisk teori*. 3. utg. Oslo: Spartacus.

Krogstad, Anne. 1999. *Image i politikken. Visuelle og retoriske virkemidler*. 1. utg. Oslo: Pax forlag.

Lakoff, George og Mark Johnson. 2003. *Hverdagslivets metaforer*. 1. utg. Valdres: Pax forlag.

NRK. Hordaland. Sponheim truer småkommunene med tvang. 2016. Lesedato 17. mai 2017: <https://www.nrk.no/hordaland/sponheim-truer-smakommunene-med-tvang-1.13021134>

Rasmussen, Finn. 2012. *Massemedier og politisk kommunikation*. København: Forlaget Columbus.

Rogstad, Ingrid Dahlen. 2013. "Klesvask og kjoleprat? – Fremstilling av kjønn i valgkamp." *Norsk statsvitenskapelig tidsskrift*. 169-190. Lesedato: 1. februar 2017: https://www.idunn.no/nst/2013/02/klesvask_og_kjoleprat_-_fremstilling_av_kjoenn_i_valgkamp

Stortinget. Menn og kvinner i norske regjeringer siden 1945. Lesedato 2. mai 2017: https://www.regjeringen.no/no/om-regjeringa/tidligere/departementer_embeter/embeter/menn-og-kvinner-i-norske-regjeringer-sid/id586906/

Stortinget. Historikk: Kvinner på Stortinget. 2012. Lesedato 16.05.2017: <http://www.stortinget.no/no/Stortinget-og-demokratiet/Historikk/Kvinner-paa-Stortinget/>

VG. Forbruker. Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder: Folk må bare skjerpe seg. 2015. Lesedato 01.05.2017: <http://www.vg.no/forbruker/helse/hoeyre/hoeyres-helsepolitiker-gikk-ned-22-kilo-paa-tre-maaneder-folk-maa-bare-skjerpe-seg/a/23468447/>

VG. Nyheter. Innenriks. Karita ber om kjolepenger. 2007. Lesedato 03.05.2017: <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/karita-ber-om-kjolepenger/a/170215/>

VG. Nyheter. Innenriks. Støre vil gi organiserte en milliard. 2017. Lesedato 05.05.17: <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/arbeidsliv/stoere-vil-gi-organiserte-en-milliard/a/23977283/>

10.1 Intervjuguide for fokusgruppeintervjuer

I denne delen av oppgaven har vi lagt frem den semistrukturerte intervjuguiden med nøkkelspørsmålene vi forholdt oss til under fokusgruppeintervjuene med de politisk uinteresserte førstegangsvelgerne og de politisk aktive førstegangsvelgerne.

Kristin Halvorsen

- Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **moralske karakter** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Vinner nok ikke husmorprisen?*
- Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **forstandighet** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Vinner nok ikke husmorprisen?*
- Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **velvilje** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Vinner nok ikke husmorprisen?*

Karita Bekkemellem

- Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **moralske karakter** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Karita ber om kjolepenger?*
- Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **forstandighet** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Karita ber om kjolepenger?*
- Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **velvilje** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Karita ber om kjolepenger?*

Jonas Gahr Støre

- Hva er deres mening om den mannlige politikerens **moralske karakter** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Støre vil gi organiserte en milliard?*
- Hva er deres mening om den mannlige politikerens **forstandighet** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Støre vil gi organiserte en milliard?*
- Hva er deres mening om den mannlige politikerens **velvilje** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Støre vil gi organiserte en milliard?*

Sveinung Stensland

- Hva er deres mening om den mannlige politikerens **moralske karakter** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder: – Folk må bare skjerpe seg?*
- Hva er deres mening om den mannlige politikerens **forstandighet** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder: – Folk må bare skjerpe seg?*
- Hva er deres mening om den mannlige politikerens **velvilje** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder: – Folk må bare skjerpe seg?*

10.2 Får nok ikke husmorprisen

<http://www.dagbladet.no/nyheter/2008/12/28/559863.html>

10.3 Karita ber om kjolepenger

<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/karita-ber-om-kjolepenger/a/170215/>

10.4 Støre vil gi organiserte en milliard

<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/arbeidsliv/stoere-vil-gi-organiserte-en-milliard/a/23977283/>

10.5 Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder: – Folk må bare skjerpe seg?

<http://www.vg.no/forbruker/helse/hoeyre/hoeyres-helsepolitiker-gikk-ned-22-kilo-paa-tre-maaneder-folk-maa-bare-skjerpe-seg/a/23468447/>

10.6 Transkripsjon av fokusgruppeintervju med **politisk uinteresserte førstegangsvelgere** fra Roald Amundsen Videregående Skole

Sted: Klasserom på Roald Amundsen Videregående Skole i Oppegård kommune

Tidspunkt: 10. mars 2017 fra 16.00 til 18.00

Hvem intervjues: Politisk uinteresserte førstegangsvelgere fra Roald Amundsen Videregående Skole

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens moralske karakter etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Vinner nok ikke husmorprisen?*

- **Informant 1:** Jeg opplever ikke finansministeren som en moralsk god person i det hele tatt. Heller motsatt. Mediefremstillingen får hun til å virke som en autoritær person som ikke er rettferdig mot sin egen mann engang.
- **Informant 2:** Enig med informant 1. Jeg satt ikke igjen med et godt inntrykk av den kvinnelige politikerens moralske karakter etter å ha lest politikeromtalen av henne.
- **Informant 3:** Vel, jeg reagerer på sammenhengen mellom bildet av finansministeren og tittelen på politikeromtalen. Halvorsen gliser noe voldsomt på bildet og det er ingen god match med tittelen *Vinner nok ikke husmorprisen*. Det virker som hun bevisst utnytter mannen sin og er kjempefornøyd med det. Mediefremstillingen får hun til å virke så autoritær at det nesten er litt komisk.
- **Informant 4:** Skjønner ikke hvorfor hun valgte å innrømme til media at hun forsømmer klesvasken. Det virker nesten litt som hun skryter av at hun overlater klesvasken til mannen sin.
- **Informant 5:** Jeg er veldig enig med informant 4, men hvem i all verden skryter egentlig av å forsømme klesvasken? Kanskje hun bare nevnte det til journalisten som en spøk, for å understreke at hun var inne i en veldig hektisk periode som likestillingsminister. Men så blåste journalisten opp sitatet og vinklet hele saken til å handle om at finansministeren har så mye å gjøre at hun forsømmer klesvasken, utnytter mannen sin og er strålende fornøyd med det.

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens forstandighet etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Vinner nok ikke husmorprisen?*

- **Informant 1:** Det er en ting at Halvorsen er finansminister og at tittelen blir nevnt i nesten hvert eneste avsnitt gjennom hele politikeromtalen. Selvfølgelig er du nødt til å være intelligent for å kunne bli finansminister, så jeg er overbevist om at hun har noe mellom ørene. Men på grunn av husmorsitatet og det store gliset på bildet, så klarer jeg ikke å tenke at hun er en intelligent finansminister. Svarere tvert imot. Hvor dum går det egentlig an å bli? For min del er det ingen tvil om at mediefremstillingen knuser forstandigheten hennes.
- **Informant 2 og 3:** Vi er helt enige med informant 1. Det har ikke noe å si at hun er finansminister, når mediefremstillingen får hun til å virke som mindre intelligent.

- **Informant 4:** Tviler på at den kvinnelige politiker er særlig fornøyd med omtalen. Hun kan umulig være dum, for hun klarte jo faktisk å bli finansminister. Likevel er jeg ikke imponert etter å ha lest omtalen. Hvorfor innrømte hun til media at hun forsømmer klesvasken og utnytter mannen sin?
- **Informant 5:** En politiker som skryter av å forsømme husvasken og utnytte mannen sin er ikke en intelligent politiker i mine øyne.

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens velvilje etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Vinner nok ikke husmorprisen?*

- **Informant 1:** Jeg har vanskelig for å stole på at hun er rettferdig som likestillingsminister, når hun ikke engang er rettferdig mot sin egen mann. Etter å ha lest politikeromtalen sitter jeg ikke igjen med inntrykk av at hun ikke har gode hensikter overfor sine medmennesker.
- **Informant 2:** Hun skryter av at hun forsømmer klesvasken og utnytter mannen sin. At hun i det hele tatt kan komme med sånne uttalelser, forteller meg veldig mye om hvorvidt hun har gode hensikter overfor sine medmennesker eller ei. Som politiker mener jeg at det er veldig avgjørende å ha velviljen på plass, så dette er ingen god sak for finansministeren. Jeg har ikke lenger et godt inntrykk av Halvorsen etter å ha lest politikeromtalen. Hun bør ikke være finansminister hvis hun ikke engang er rettferdig mot sin egen mann.
- **Informant 3:** For at jeg skal ha tillit til en finansminister, så er jeg nødt til å oppleve av vedkommende har gode hensikter overfor sine medmennesker. Etter å ha blitt presentert for politikeromtalen av Halvorsen, er jeg veldig negativ til velviljen hennes. Jeg har absolutt ikke tro på at hun er rettferdig som finansminister. Denne omtalen skulle hun vært foruten.
- **Informant 4 og 5:** Vi er enige med de andre informantene, men synes likevel det er synd at journalisten har vinklet saken på den måten. Vi mistenker ikke media for å lyve altså, for Halvorsen har jo faktisk innrømt at hun forsømmer klesvasken og utnytter mannen sin. Men det var nødvendig å fremstille henne som en skikkelig autoritær og kynisk politiker. Det er jo ingen tvil om at hun ikke er rettferdig mot mannen sin og det er enda verre at hun skryter av det. Så vi opplever ikke akkurat at hun har gode hensikter overfor sine medmennesker. Men mediefremstillingen sørger for at hun virker enda verre enn hun kanskje er.

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **moralske karakter** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Karita ber om kjolepenger?*

- **Informant 1:** Den kvinnelige politiker bruker medieomtalen sin på å kreve kjolepenger til seg selv. Det forteller meg at dette er en politiker som er villig til å gjøre mye for at hun selv skal være fornøyd. Det er ikke sånn at jeg mistenker henne for å være en uærlig person, men jeg ønsker likevel ikke å stole på henne. I hvert fall ikke stole på at hun gjør en god jobb som likestillingsminister. Jeg får en følelse av at hun bare er opptatt av å gjøre en forskjell for seg selv.

- **Informant 2:** Jeg opplever ikke likestillingsministeren som en moralsk god person i det hele tatt. Hun virker heller som en selvsentrert og grisk type som jeg ikke ønsker å stole på.
- **Informant 3 og 4:** Hun har fått æren av å være likestillingsminister og så oppfører hun seg på den måten. At hun faktisk bruker stillingen sin til å kreve kjolepenger sier egentlig bare alt om Karita som person. Hun kan umulig være en politiker med god moralsk karakter. Å være likestillingsminister er ikke akkurat en skjønnhetskonkurranse heller, så kravet om kjolepenger burde hun spart seg for. For meg virker Karita som en egoistisk og pengegrisk person. Noe helt annet enn en moralsk god person.
- **Informant 5:** Jeg begynte å tvile på Karita som likestillingsminister etter å ha lest omtalen. Det er helt greit at hun er opptatt av å se bra ut, men å legge inn et krav om at staten skal dekke kjolene hennes blir for mye av det gode. Hun har fått æren av å være likestillingsminister, så da synes jeg hun bør være opptatt av å gjøre en forskjell for andre enn bare seg selv. Hun har muligheten til å fortelle mediene om likestillingsaker som kan endre livet til mange mennesker. Men i stedet for velger hun å bruke medieomtalen sin på å kreve penger for at hun skal ha råd til å se pen ut i offentligheten.

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **forstandighet** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Karita ber om kjolepenger*?

- **Informant 1:** Altså, hvordan kan det ha seg at Karita har vært likestillingsminister egentlig? Det virker som hun er mer opptatt av kjoler og utseende enn å gjøre jobben sin. Etter å ha lest politikeromtalen sitter jeg ikke igjen med et positivt inntrykk av forstandigheten til den kvinnelige politikerens. I mine øyne virker hun ikke som en intelligent person i det hele tatt. Det er nesten litt flaut at hun har vært likestillingsminister.
- **Informant 2:** Jeg blir nesten litt protestert av å lese politikeromtalen av denne kvinnelige politikerens. Det virker ikke som hun har noe mellom ørene i det hele tatt. Hvorfor ber hun om kjolepenger? Bør hun ikke heller gjøre jobben sin? Forstandigheten hennes skuffer meg voldsomt.
- **Informant 3:** Som likestillingsminister bør hun bruke medieomtalen sin på noe bedre enn å kreve kjolepenger. Det er ikke hver dag hun havner i medias søkelys, så at hun valgte å bruke oppmerksomheten på å kreve penger til seg selv – det sier egentlig veldig mye om forstandigheten til Karita som person og likestillingsminister. Det er skuffende at hun ikke gjorde et smartere valg. Hun virker absolutt ikke som en intelligent person i mine øyne.
- **Informant 4 og 5:** Kunne ikke vært mer enig med informant 3. Det er kritikkverdig at selveste likestillingsministeren bruker så mye tid og krefter på å kreve penger for at hun selv skal se bra ut i offentligheten.

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **velvilje** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Karita ber om kjolepenger*?

- **Informant 1:** At Karita som likestillingsminister bruker medieomtalen sin på å kreve kjolepenger til seg selv, avslører hvorvidt hun er en politiker med gode hensikter overfor sine medmennesker. Det kommer tydelig frem at hun er mest opptatt av seg selv.
- **Informant 2:** Bryr hun seg egentlig om å gjøre en forskjell for andre enn seg selv? Som likestillingsminister er det etter min vurdering helt avgjørende at hun brenner for saker som betyr noe for flere enn bare hun selv.
- **Informant 3:** Etter å ha lest politikeromtalen sitter jeg igjen med at Karita ikke er egnet til å være likestillingsminister. At det går an å være så egoistisk og selvcentrert som politiker? Jeg opplever ikke den kvinnelige politiker som en person med gode hensikter overfor sine medmennesker. Hun er bare opptatt av å gjøre en forskjell for seg selv. Det funker ikke for min del. Da passer hun jo ikke som politiker?
- **Informant 4 og 5:** Denne likestillingsministeren kan umulig være en person med gode hensikter overfor sine medmennesker. Tenk så mange likestillingssaker det er avgjørende at hun engasjerer seg i? Likevel bruker hun tid og krefter på å kreve kjolepenger til seg selv.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **moralske karakter** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Støre vil gi organiserte en milliard?*

- **Informantene:** Den mannlige politiker fremstår som ærlig og engasjert som følge av at mediene omtalte han i nøytrale termer i forbindelse med sitt politiske engasjement. Nærbildet av Støre vekker så mange gode følelser at vi som lesere blir overbevist om at han absolutt ikke er en iskald og kynisk autoritet. Hadde media derimot valgt å avbilde han i dress på en talerstol foran en stor folkemengde, så er det ikke sikkert at han fremstår som en like moralsk god person.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **forstandighet** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Støre vil gi organiserte en milliard?*

- **Informantene:** Støre fremstår som en svært intelligent politiker, nettopp fordi han har planene klare for hvordan han ønsker å bruke sin politiske makt og innflytelse til å gjøre en forskjell for det norske samfunnet.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **velvilje** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Støre vil gi organiserte en milliard?*

- **Informantene:** Mediefremstillingen får Støre til å virke som en politiker med gode hensikter overfor sine medmennesker. Han passer i sin rolle som politiker, nettopp fordi han ikke bare er opptatt av å gjøre en forskjell for sin egen del. Han vil gjøre en forskjell for hele det norske samfunnet.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **moralske karakter** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder*: – *Folk må bare skjerpe seg?*

- **Informantene:** Ærlig og sannferdig. Han fremstår som et veldig ekte menneske, nettopp fordi han velger å innrømme overvektstproblemene sine.

Hva er deres mening om den mannlige politikerens **forstandighet** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder*: – *Folk må bare skjerpe seg?*

- **Informantene:** Det er ingen tvil om at den mannlige politikereren fremstår som intelligent. Det er spesielt å påstå, med tanke på at han faktisk viser seg i bar overkropp på sitt eget kontor midt i arbeidstiden.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **velvilje** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder*: – *Folk må bare skjerpe seg?*

- **Informantene:** Det virker som han ønsker å motivere sine medmennesker til å ta vare på helsen sin.

10.7 Transkripsjon av fokusgruppeintervju med **politisk aktive førstegangsvelgere fra Unge Høyre**

Sted: Kontoret til et av medlemmene i Unge Høyre

Tidspunkt: 10. mars 2017 fra 19.00 til 21.00

Hvem intervjues: Politisk aktive førstegangsvelgere fra Unge Høyre

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens moralske karakter etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Vinner nok ikke husmorprisen?*

- **Informant 1:** Hvis jeg skulle latt vinklingen til journalisten avgjøre hva jeg mener om politikerens moralske karakter, så hadde jeg sagt at hun fremsto som autoritær og kynisk. En glisende finansminister som skryter av å forsømme klesvasken er en veldig uheldig mediefremstilling for Halvorsen. Derfor velger jeg heller å la det politiske innholdet være avgjørende for hva jeg mener om finansministerens moralske karakter. Jeg opplever Halvorsen som en ærlig og hardtarbeidende finansminister. Det virker som hun tar jobben sin veldig på alvor og ønsker å gjøre en forskjell. Absolutt en politiker med god moralsk karakter i mine øyne.
- **Informant 2:** Unødvendig av journalisten å bruke husmorssitatet som overskrift. Resten av omtalen handler jo ikke om at hun forsømmer klesvasken og utnytter mannen sin, så det virker egentlig bare som et forsøk på å fremstille Halvorsen som en finansminister med dårlig moralsk karakter. MEN jeg lar heller ikke den kjønnsstereotypiske fremstillingen avgjøre hvorvidt jeg opplever at den kvinnelige politiker har god moralsk karakter. På bakgrunn av det politiske innholdet i omtalen, opplever jeg Halvorsen som en ærlig
- **Informant 3:** Jeg støtter argumentene til informant 1 og 2, men hvorfor er det ingen som har kommentert at hun snakker om at vi må ta klimakrisen på alvor, fordi det er barna våre som vil arve den av oss? Det fikk hun til å virke som en skikkelig sympatisk og godhjertet politiker.
- **Informant 4:** For min del virker det som sitatet til Halvorsen egentlig bare var ment som en morsom spøk fra hennes side, men så har journalisten valgt å bruke det mot henne. En real tabbe av journalisten mener nå jeg, for den mediefremstillingen der gjør meg bare enda mer overbevist om at Halvorsen faktisk er en moralsk god person.
- **Informant 5:** Jeg må si meg enig med de andre informantene, for selvfølgelig lar jeg ikke vinklingen til journalisten lure meg til å tro at Halvorsen er en kynisk og autoritær person. Snarere tvert imot.

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens forstandighet etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Vinner nok ikke husmorprisen?*

- **Informant 1:** Det som avgjør hvorvidt jeg opplever den kvinnelige politiker som forstandig eller ikke, er også denne gangen det politiske innholdet i omtalen. Hvis jeg hadde lagt vekt på vinklingen til journalisten, så er det ikke noe tvil om at hun hadde

scoret dårlig i mine øyne. Men på bakgrunn av det politiske innholdet i omtalen, så er jeg langt mer positiv. Finansministertittelen kommer så tydelig frem gjennom hele omtalen, at det er umulig å ikke få med seg at hun er finansminister. For min del er stillingen til den kvinnelige politikeren grunnen til at jeg opplever at hun er intelligent.

- **Informant 2 og 3:** Vi er så enige med informant 1. Det er nok at hun er finansminister. Det er bare å se bort fra vinklingen til journalisten. Vi er overbevist om at husmorsstatet til Halvorsen var ment som en liten spøk, men så ble det blåst opp noe voldsomt. Det påvirker ikke vårt syn på troverdigheten til den kvinnelige politikeren.
- **Informant 4:** Hvem bryr seg vel om husmorsstatet? Det er jo åpenbart en spøk som media har utnyttet? Jeg får inntrykk av at finansministeren har kontroll på omdømmekrisen gjennom det politiske innholdet i omtalen.
- **Informant 5:** Det virker som Halvorsen har peiling på det hun driver med. Hun argumenterer godt for måten hun velger å håndtere omdømmekrisen på. Jeg sitter igjen med et inntrykk av at den kvinnelige politikeren er intelligent og dyktig i stillingen sin. Virker som en finansminister som har evnen og pågangsmotet som trengs for å gjøre en forskjell for landet vårt. Med andre ord en intelligent politiker jeg har stor respekt for etter å ha lest politikeromtalen av henne.

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikernes velvilje etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Vinner nok ikke husmorprisen?*

- **Informant 1:** Jeg velger igjen å se bort fra vinklingen til journalisten. Gjennom det politiske innholdet i omtalen får jeg inntrykk av at Halvorsen har gode hensikter overfor sine medmennesker. Det er positivt at Halvorsen ikke tar all æren for krisehåndteringen selv. Hun virker som en politiker som er opptatt av å løfte opp medarbeiderne sine.
- **Informant 2:** Det kommer tydelig frem i omtalen at Halvorsen har gode hensikter overfor sine medmennesker. Beundringsverdig at hun skryter av rådgiverne som jobber rundt henne. Det virker som hun tar godt vare på medarbeiderne sine under den pågående omdømmekrisen.
- **Informant 3:** Ved å la det politiske innholdet i omtalen være avgjørende for troverdigheten til finansministeren, sitter jeg igjen med positive tanker om velviljen til Kristin Halvorsen. Hun fremstår som et godt menneske med gode hensikter overfor sine medarbeidere. Jeg tror hun er rettferdig mot resten av sine medmennesker også. Til tross for innrømmelsen om at hun forsømmer klesvasken og utnytter mannen sin, så opplever jeg faktisk Halvorsen som en politiker med gode hensikter overfor sine medmennesker. For min del er det forståelig at hun ikke har tid til klesvasken midt i omdømmekrisen, så det blir for dumt å bruke det som argument for at hun ikke har gode hensikter overfor sine medmennesker.
- **Informant 4:** Jeg støtter argumentene til informant 3. For min del virker Halvorsen som en finansminister som tar hensyn til andre enn seg selv. Jeg får inntrykk av at hun ønsker å gjøre en forskjell sammen med medarbeiderne sine.

- **Informant 5:** Det er imponerende at hun ikke tar all æren for krisehåndteringen. Halvorsen fremstår som en politiker med gode hensikter overfor sine medmennesker, selv om journalisten har vinklet saken på en måte som egentlig fikk meg til mene noe helt annet om velviljen til den kvinnelige politikerens. Men jeg velger å være kritisk til mediefremstillingen, fordi jeg opplever at det politiske innholdet i omtalen avslører hva slags menneske Halvorsen egentlig er.

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **moralske karakter** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Karita ber om kjolepenger*?

- **Informant 1 og 2:** Vi opplever den kvinnelige politikerens som en handlekraftig dame som kjemper for rettferdighet. Det er egenskaper vi ønsker at en likestillingsminister skal inneha.
- **Informant 3:** Det må være vanskelig for førstegangselgere som ikke har erfaring med hvordan mediene jobber – å avsløre denne kjønnsstereotypiske mediefremstillingen her. Karita er tøff som tør å stå på kravene sine. Å være likestillingsminister er ikke en skjønnhetskonkurranse nei, men jeg forstår at hun ønsker å se representativ ut i offentligheten. Hun kan ikke stille opp i joggedress på tv-skjermen. Det kan vi vel være enige om alle sammen? Så hvorfor skal vi reagere på at hun stiller krav om at staten dekker skoleutgiftene hennes da?
- **Informant 4 og 5:** Enig med informant 3, for det er ikke noe galt med kravet i seg selv. Det er heller media som får likestillingsministeren til å virke kravstor.

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **forstandighet** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Karita ber om kjolepenger*?

- **Informantene:** Vi er nødt til å se bort fra den sleipe vinklingen til journalisten for å kunne vurdere hvorvidt likestillingsministeren fremstår som forstandig. Det er positivt at hun bruker sin politiske innflytelse til å stille krav om at staten bør dekke representasjonsutgifter.

Intervjuer: Hva er deres mening om den kvinnelige politikerens **velvilje** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Karita ber om kjolepenger*?

- **Informantene:** Karita er ikke den eneste statsråden som ønsker kjolepenger, så det faktisk at hun stiller krav på vegne av sine medarbeidere – viser at hun har gode hensikter overfor sine medmennesker.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **moralske karakter** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Støre vil gi organiserte en milliard*?

- **Informantene:** Ærlig og uskyldig.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **forstandighet** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Støre vil gi organiserte en milliard*?

- **Informantene:** Fremstår som en kunnskapsrik politiker med planene klare for å gjøre det norske samfunnet til et bedre sted for fellesskapet.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **velvilje** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Støre vil gi organiserte en milliard?*

- **Informantene:** Han kjemper for å gjøre en forskjell for veldig mange flere mennesker enn seg selv. Det politiske engasjementet hans er beundringsverdig.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **moralske karakter** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder: – Folk må bare skjerpe seg?*

- **Informantene:** Ærlig.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **forstandighet** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder: – Folk må bare skjerpe seg?*

- **Informantene:** Det faktum at den mannlige politikereren innrømmer at han tar ansvar for sin overvektstproblemattikk, overbeviser oss om at han er en fornuftig politiker.

Intervjuer: Hva er deres mening om den mannlige politikerens **velvilje** etter å ha blitt presentert for politikeromtalen *Høyres helsepolitiker gikk ned 22 kilo på tre måneder: – Folk må bare skjerpe seg?*

-

Informantene: Han velger å avsløre sine private problemer til offentligheten for å motivere andre mennesker til å ta grep om helsen sin og gjøre en forskjell for sin egen del. Det er ingen tvil om at denne mannlige politikereren har gode hensikter overfor sine medmennesker.